

Kontrollkamp på nettet

De lovlige nedlastingstjenestene er i vekst, og folk betaler for stadig mer digital kultur. – En positiv utvikling, sier Bjørn Erik Thon, direktør i Data-tilsynet. Men på nettet står kampen mellom personvern, forbrukermakt og opphavsrett – og det er ikke sikkert det er grunn til optimisme.

Tema: **Din digitale hverdag**
side 11-23

@Rotevatn

side 4-5

Medlemssvar

side 8-9

– Mer kampanje

side 10

04/10

Venstres medlemsmagasin

liberal

Frå varslar til paparazzi

Vi skal gjerne innrømme det. Politiske nerdar godtar seg stort for tida.

Det er noko ekstra politisk pirrande i å kunne spekulere i dei personlege relasjonane mellom Ban Ki-Moon og Hillary Clinton, i tilhøvet mellom muslimske statsleiarar som likar vodka og dei som ikkje gjer det, og i kva som gjer samtalen mellom Silvio Berlusconi og Vladimir Putin så god. Det er litt som å lese Se og Hør, berre at det er mindre flaut å bli tatt på fersken.

WikiLeaks er ein organisasjon som har stått bak nokre av dei viktigaste avsløringane av brot mot internasjonal lov og rett dei seinaste tiåra. Gjennom nettsida si let dei anonyme kjelder og varslarar som elles risikerer liv eller fridom, stå fram.

Det er ærbart å tilby varslarar ein arena. For liberale er openheit eit sentralt ansvar for makt-havande, og eksistensen av WikiLeaks viser i seg sjølv at det internasjonale maktsystemet har vore for mykje prega av hemmelighald. Det er for så vidt inga bombe i eit udemokratisk anarki, og mykje kunne ha vore skrivne

Det er ærbart å tilby varslarar ein arena. For liberale er openheit eit sentralt ansvar for makthavande, og eksistensen av WikiLeaks viser i seg sjølv at det internasjonale maktsystemet har vore for mykje prega av hemmelighald.

om kva den digitale offentlege heita gjer med behovet for globalt demokrati.

Men som for eit kvar redigerande mediehus – for det er det WikiLeaks i praksis er – finst det eit redaktøransvar. Det handlar om å halde fokus. Ein skal kunne avdekke brot på folkeretten, krigsbrottsverk, brot på menneskerettane og spionasje også i framtida. Då kan uforsiktlige lekkasjar gjere rutinane strengare og såleis verke mot si hensikt. Lekkasjar om personkarakteristikkar distraherer og er, enkelt sagt, litt platt.

Det er for tidleg å seie om dette var det viktigaste ettermålet frå novemberlekkasjane. I skrivande stund er stoffet frameis ferskt, og debatten vil vere komen langt innan bladet ligg i postkassene. Det er på difor tide å gjere eit evigaktuelt politisk poeng ut av dette, og vi avsluttar med å sitere advokat og DLD-motstandar Jon Wessel-Aas:

«Etter alle lekkasjene fra de presump-tivt sikreste lagringssystemene i verden, herunder Pentagons egne arkiver, går jeg også uten videre ut fra at våre myndigheter slutter å kaste blå i øynene på folk ved å henvise til såkalt 'sikker lagring'. Den som ikke forstår nå, vil ganske enkelt ikke forstå.»

Tema: Din digitale hverdag

På nettet står kampen mellom opphavsrett, forbrukermakt og personvern.

I temadelen hører vi også fra Trine Skei Grande og Thor Bjarne Bore, mens Tove Frantzen i Sandnes Venstre forteller oss om problemene ved e-valg – og Torgeir Waterhouse vil ha Stortinget på sommerskole.

side 11-23

@Rotevatn er klar

Unge Venstres nye leder har sans for Einar Førde.

side 4-5

Alternativt budsjett

Venstre satser på forskning, miljø og fattigdom.

side 6-7

Undersøker kursen

Sentralstyret har spurt medlemmene – og fått svar

side 8-9

Bedriftskampanjen

Suldal Venstre vil ha flere kampanjer.

side 11

Debatt 24-25

Meningsmålinger etc. 26

Generalsekretæren 27

Lokale nyheter 28-29

Unge Venstre 30-31

Baksiden 32

Ansvarlig redaktør: Terje Breivik

(terjeb@venstre.no). Redaktør:

Kjartan Almennig (kjartan@liberal.

no). Adresse: Møllergt. 16, 0179

Oslo. Telefon: 22 40 43 50. Telefaks:

22 40 43 51. E-post: post@liberal.

no. Trykk: Zoom Grafisk AS. Foto ved

redaksjonen eller fra Venstres arkiv,

med mindre annet er angitt. Deadline

neste nr: 14. februar.

Et tydelig budsjettalternativ for framtiden

Venstre har nylig lagt fram vårt alternative statsbudsjett for 2011. Det er et budsjettalternativ jeg er veldig stolt av.

Ikke bare fordi det er det mest seriøse og minst kreative når det gjelder inndekning og finansiering av de alternative budsjettene, men fordi det viser noen tydelige prioriteringer og en markant vilje til å prioritere framtiden, slik jeg lovet dere da jeg ble valgt til leder på landsmøtet i Sarpsborg.

Vi har lagt fram et budsjett med fem hovedgrep:

- 1) En gjennomført satsing på flere arbeidsplasser, særlig i det nyskape miljø- og klimavennlige næringslivet, kombinert med en politikk om å få flere i arbeid, både gjennom skattesystemet og gjennom budsjetttiltak,
- 2) en kraftig og målrettet satsing på forskning og utdanning,
- 3) en gjennomgående styrking og satsing på miljø- og klimavennlige løsninger, med spesiell vekt på jernbane, kollektivtransport og tiltak for å redusere de norske klimautslippene,
- 4) fattigdomsbekjempelse, spesielt blant barn og unge, og
- 5) et langt mer miljøvennlig og helsebringende skatte- og avgiftsopplegg.

På alle disse områdene foreslår Venstre satsinger som er innebærer flere milliarder i målrettede tiltak og en klar kursendring ut over det regjeringen legger opp til. Samlet har vi omprioritert om lag 16 mrd kroner fordelt med omtrent like store deler på statsbudsjettets inntekts- og utgiftsside. Vi foreslår bl.a. et grønt skatteskifte på 5,6 mrd kroner. Dette beløpet sier dere kanskje ikke så mye, men når jeg viser til at regjeringen har foretatt et samlet grønt skatteskifte på 1,5 mrd etter at de kom til makten i 2005, så viser dette en tydelig vilje til reelle prioriteringer i en retning som «alle» mener er rett, men som de færreste tør å gjøre av redsel for å miste velgere.

Vår hovedkritikk av regjeringens budsjettforslag er at det ikke er noen kurs eller noen politiske prioriteringer som viser en tydelig retning inn i framtiden. Regjeringens budsjettforslag er isolert sett greit nok for 2011, men er fraværende når det gjelder framtidens utfordringer innenfor områder som kunnskap, miljø og verdiskaping. Heller ikke regjeringspartienes påplusninger med 100 mill. kroner til små og store tiltak tilgodeser disse områdene med en krone.

Nettopp derfor er dette de områdene Venstre velger å bruke de store pengene på. Vi vil ha en målrettet satsing på nær sagt alle områder for å skape flere arbeidsplasser og for å få flere i arbeid. Ikke minst har vi mange målrettede tiltak for selvstendig næringsdrivende. Både på skattesiden, gjennom forenklingstiltak og spesielt forslag om bedre sosiale ordninger.

Det nytter ikke med masse retorikk om å utvikle velferdsstaten dersom hele fundamentet for velferdsstaten forvirrer. Vi må ha økt verdiskaping og vi må ha flere over fra stønad til arbeid, skal vi klare å bevare gode velferdsordninger også for kommende generasjoner.

Venstre vil videre bruke om lag en halv milliard på tiltak for økt kompetanse og rekruttering av lærere. I tillegg har vi en målrettet satsing på å få flere spesialpedagoger og mer helsepersonell inn i skolen slik at lærerne kan få frigjort mest mulig ressurser til undervisning. Venstre foreslår også en økt satsing på forskning og universiteter og høyskoler med over 1 mrd kroner.

Venstre foreslår i tillegg en samlet satsing på miljø- og klimatiltak på 2,7 mrd kroner, hvorav en viktig og målrettet satsing på kollektivtransport og jernbaneutbygging

utgjør 1,2 mrd kroner og en gjennomført satsing på fattigdomsbekjempelse. Venstre foreslår bl.a. å bruke 815 mill kroner på å øke sosialhjelpssatsene slik at en enslig sosialhjelpsmottaker med ett barn får om lag 1.500 kroner mer å rutte med hver måned. Det kan være en avgjørende forskjell både når det gjelder livskvalitet og selvbilde. Men også når det gjelder bekjempelse av fattigdom er det dessverre svært langt fra retorikk til virkelighet hos regjeringen og regjeringspartiene.

Trine Skei Grande
Venstres leder

@Rotevatn: Klar til kamp

Daniel Heggelid-Rugaas

På Unge Venstres rekordstore landsmøte i oktober ble Sveinung Rotevatn valgt til ny leder etter Anne Solsvik. Selv om Venstres ungdomsorganisasjon er i sterk vekst, er det likevel mye jobb som må gjøres:

– Vi skal få Norge inn i EU, Venstre inn i regjering og klima inn på dagsorden, sa han i sin tale som nyvalgt leder, og pekte på Unge Venstres fokus på dem som ingen stemme har, enten det er snakk om rusmisbrukere eller pelsdyr.

– Unge Venstre skal aldri oppgi håpet. Det gir meg håp at Unge Venstre i denne salen fikk 33 prosents oppslutning i skolevalget sist høst. Vi skal klare det, men da er vi avhengig av at dere er med. Bare ved å gi 110 prosent kan vi skape en mer liberal fremtid for oss alle!

Han beskriver seg selv som en liberal europeer fra Nordfjordeid i Sogn og Fjordane, spiller fløyte og twitrer som @Rotevatn. I 2007 meldte han seg inn etter valget, etter å ha vært sympatisør i mange år, og fikk en god start i Bergen Unge Venstres politiske miljø, og i et forholdsvis sterkt Venstre:

– Venstre var veldig på opptur da jeg meldte meg inn, og partiet var dynamisk og framtidsoptimistisk. Unge Venstre er større nå, selv om Venstre ikke er det,

sier Sveinung.

– Studentene i Unge Venstre er der fortsatt, men i tillegg har organisasjonen fått flere og yngre medlemmer. Det er en litt ny situasjon, men vi har blitt flinkere til å blande aldre. Unge Venstre skal ikke bare være et parti, men en ungdomsorganisasjon også.

Tidligere leder i Hordaland Unge Venstre, Erlend Horn, husker da Sveinung for første gang møtte opp på mandagsmøte en uke etter valget i 2007:

– Han hadde selv ringt daværende leder i Bergen Unge Venstre, Åsta Myr, for å høre hvor og når neste møte var. Han kom bokstavelig talt rett fra Garden med snauklipp og pågangsmot for å høre på Frank Aarebrotts analyse av valgresultatet 2007. På måten han tok initiativ i det møtet skulle man tro han hadde vært med lenge enn de fleste, forteller Horn.

Klar for kamp

Til tross for at han fikk sin politiske oppdragelse i Bergen og i Hordaland, er han ikke spesielt glad i personkonflikter:

– Jeg blir noen ganger overrasket over hvor uprofesjonelle enkelte Venstrefolk kan være.

Men han gjør seg likevel klar til kamp i politiske konflikter, blant annet om EU-spørsmålet i Venstre. Tidligere leder i Unge Ven-

Han har sans for Einar Førde, men ellers er det lite sosialdemokratisk ved Unge Venstres nye leder, Sveinung Rotevatn.

stre, Anne Solsvik, hadde i sin tid EU-saken som sin store prioritet, og etterfølgeren er like klar: – Det er den viktigste enkeltsaken for Unge Venstre, noe det kommer til å være helt til vi vinner den!

Er ikke det en litt snevert sak å ha som førsteprioritet?

– Å kjempe for demokrati og fred er aldri snevert. Dette er den viktigste steget Venstre må ta for å bli et fullverdig, liberalt parti i europeisk tradisjon. Det er det siste og viktigste plasteret som må bli revet av. Alle de liberale søsterpartiene våre er for EU, og for overnasjonalt samarbeid. Det bør Venstre også være.

Mange vil mene at en fersk Unge Venstre-leder bør trå mer varsomt i dette spørsmålet og at Unge Venstre bør ha respekt for den tradisjonen Venstre står i. Hva mener du om det?

– EU er noe annet i dag enn i 1994, for ikke å snakke om hva EF var i 1972. Jeg tror det er klokt å lytte til folk som kan vurdere spørsmålet med et åpent sinn, basert på realitetene i 2010. Men

uansett er det ikke slik at alle veteraner er imot, like lite som alle nye er for. EU-spørsmålet handler ikke primært om alder, men om hvor liberalere vil trekke demokratiets grenser. Jeg mener grensa kan gå lenger enn til Svinnesund.

Unge Venstre er uenig med Venstre i flere spørsmål. Er du like sikker på at Venstre kommer til å snu når det gjelder for eksempel legalisering av cannabis?

– Jeg tror de fleste landene i Vesten kommer til å snu. Debatten kommer til å bli mindre slagordspreget.

Hvor viktig er det for Unge Venstre?

– Det er ikke avgjørende for en politisk retning, slik EU-saken er, men det er en sak som mange er opptatt av.

Sveinung Rotevatn opplever Unge Venstres politiske linje som ganske ansvarlig, og at den nye versjonen av Unge Venstres politiske plattform henger godt sammen:

– Vi tør å stå i en del vanskelige saker, for eksempel at vi er radikale i velferdsspørsmål. Jeg tror mange venstrefolk hadde blitt positivt overraska hvis de hadde tatt seg tid til å lese.

Mye frihet, lite fritid

Når man skal kjempe slike kamper, blir det lite tid til fritid.

– Siden jeg ble leder har jeg hatt én fridag. Da ble det tur i Nordmarka med Sunniva (kjæresten, journ. anm.). Nå har jeg levd halvveis sånn i noen år, og har måttet droppe mange fester, hytteturer og... rett og slett late dager på sofaen.

Hva mister man ved å leve slik?

– Kanskje den «boble-følelsen»

av å være student? Å ha ansvar for mer enn seg selv er ikke så vanlig som student, tror jeg.

Journalisten stiller på dette tidspunktet et litt syrlig spørsmål om veslevekstne ungdomspolitikere, men Unge Venstres leder viser seg til dels å være enig, og han ser flere fellestrekk for ungdomspolitikere over partigrensene:

– Ungdomspolitikere har mye til felles. Alle har tatt allmennfag, de er studenter – eller i alle fall halvstuderte, de er hvite og veldig mange er menn.

Enda en ting er felles for ungdomspolitikere: – Det er veldig få som har tv.

Sveinung er ikke like halvstuderert som andre ungdomspolitikere. Han er halvveis i jusutdannelsen ved Universitetet i Bergen, ser klare fordeler i den nye hverdagen:

– At jurister blir politikere er ikke en sannhet i Norge, dessverre. Fordelen er at man får evnen til å tenke prinsipielt og konsekvent. Det er det motsatte av å være populist.

Unge Venstre-lederen mener at dagens juryordning bygger på en 1800-tallsoppfatning av hva rettssystemet er, med jurister som levde langt fra folk: – Jeg er mot dagens juryordning. Unge

Venstre vil ha en meddomsrett, noe som vil sikre rettssikkerheten bedre enn i dag.

Året som kommer

I det neste året vil både Sveinung og resten av Unge Venstre jobbe mye, spesielt med kommune- og fylkestingsvalget der målet er å oppnå 8 prosent i skolevalget.

– Vi vil fortsette trenden fra i fjor, der vi fikk 6 prosent, og vi skal være sterkt tilstede i alle fylker i tillegg til å få 1000 betalende medlemmer.

De siste årene har organisasjonen hatt en medlemsvekst på over ti prosent hvert år, og for 2010 ser

det ut til å bli det høyeste medlemstallet siden 1990-tallet.

Hvordan opplever du at Unge Venstre blir mottatt i Venstre?

– Jeg opplever at vi blir tatt på alvor. Både fordi Unge Venstre ofte er godt forberedt til møter, og det vet Venstre-folk, og fordi Unge Venstre tross alt er en stor del av Venstre, sier han, og vektlegger at Unge Venstre er integrert i moderpartiet på alle plan, men at det er lokallagsledere som virkelig kan gjøre en forskjell.

– Vi skal riktignok være kritiske, men vi skal være på lag, avslutter han. Og forbereder seg til kamp.

daniel@venstre.no

Bokanbefalinger fra Sveinung Rotevatn:

1: **The State of Africa**, av Martin Meredith. Eit must om ein skal forstå utviklinga i Afrika dei siste 50 åra.

2: **Fanden på flat mark**, av Per Anders Todal. Tankevekkjande skildring av Kviterussland, Europas siste diktatur.

3: **Stikk i strid**, av Frank Rossavik. Ein prisbelønt biografi om Einar Førde, ein av få sosialdemokratrar ein bør ha sans for.

– Alle de liberale søsterpartiene våre er for EU, og for overnasjonalt samarbeid. Det bør Venstre også være, sier Unge Venstre-leder Sveinung Rotevatn. Foto: Mathias Fischer.

Flere arbeidsplasser. Mer kunnskap. Bedre miljø.

Kjartan Almenning

Borghild Tenden sitter i Stortingssalen. Det er andre gangen hun skal være Venstres hovedtaler i finansdebatten. I mangfoldige år har det vært Lars Sponheim som har hatt den rollen. Men fra i fjor høst har Tenden hatt Venstres plass i finanskomiteen.

Realpolitikk

Alternativt statsbudsjett er realpolitikken samlet i ett dokument. Ikke noe sted synes de reelle forskjellene mellom partiene tydeligere. Partiene kan bruke hele valgkamper på å skissere reformer og løfte ulike tiltak som trenger finansiell støtte. Men når hestene bites, er det bare pengeprioriteringene som viser hva som er reell vilje og hva som er hul retorikk.

– Det er derfor vi har valgt å prioritere så knallhardt som vi har gjort, sier Tenden. – Det er ikke noe populistisk og enkelt budsjett, og noen blir helt sikkert gretne over inndekningene vi har foreslått. LO har allerede raslet med sablene. Men vi har fått til store løfter for fem bestemte områder som er viktige for oss, som Trine har fokusert på siden hun ble leder. Og som viser at vi satser på framtida.

Bestilling fra velgerne

De fem områdene er en satsing på flere arbeidsplasser og å få flere i arbeid, en satsing på nyskaping, forskning og utdanning, en styrking av klimavennlige løsninger særlig rettet mot jernbane og kollektiv, fattigdomsbekjempelse, og et skatteskifte fra rød til grønn skatt.

– Da vi gikk til valg i 2009 hadde vi et ambisiøst program i ryggen, med flere store reformer og en klar framtidsoptimisme. Vi fikk ikke akkurat flertall til å gjen-

nomføre dette, men det er vår oppgave overfor de velgerne som stemte på oss, å synliggjøre hvordan vi kan gå fram for å komme nærmere målet om et lavutslippsamfunn, et kunnskapssamfunn og et reformert velferdssamfunn, mener Tenden.

Økonomisk ansvarlighet

Regjeringen og regjeringspartiene legger fram sitt statsbudsjett ved Stortingets åpning i oktober. Opposisjonspartiene bruker 5-6 uker på å sette seg inn i detaljene og å fremme sine egne alternativer. Venstres alternative budsjett forelå 15. november, og flytter på rundt 8,4 milliarder kroner. Budsjettforslaget er innenfor de samme økonomiske rammene som regjeringens forslag. Det vil si at Venstre verken brukte nevneverdig mer eller mindre oljepenger enn regjeringen.

– Venstre har tidligere bestrebet seg på å levere strammere budsjetter – bruke mindre oljepenger – enn regjeringen. Men ikke i år?

– Vårt budsjett er ganske likt når det gjelder pengebruk. I forslaget har regjeringen gjort en god jobb med å få ned pengebruken slik at vi nærmer oss handlingsregelen. Så budsjettet er fortsatt stramt. Og det er viktig for oss, det handler om å prioritere for framtida. Men innenfor rammene er budsjettene veldig forskjellige. Der handler det for regjeringen om å prioritere de samme tingene som før. Og for Venstre om store, nye grep. Det er den vesentlige og viktige forskjellen her.

Norge avhengig av verden rundt

I finansdebatten tok Tenden en global innfallsvinkel på budsjettet. – Norsk økonomi er fortsatt er i en særstilling i internasjonal sammenheng, sa hun. – Vi har kommet bedre ut av finanskrisen enn de aller fleste land. Allikevel er Norges økonomi helt avhengig av verden rundt oss. Vår økonomiske skjebne er i stor grad avhengige av at andre land lykkes i tilsvarende grad med sin økonomiske politikk. I så måte er det som skjer i land som Irland isolert sett mer bekymringsfullt enn det faktum at regjeringens budsjettforslag får flertall.

– Jeg synes ikke regjeringen viser at de ser langt nok fram i tid, sier Borghild Tenden.

– Det er ingen av prioriteringene i budsjettet som viser en klar kurs om hvor vi skal manøvrere i det globale landskapet, og i alle fall ikke på områder Venstre mener er viktige for å bu seg på framtida, slik som kunnskap, miljø og verdiskaping.

Vil unngå mer klimakrøll...

Venstre står ved klimaforliket som ble inngått mellom de rød-grønne og Venstre, Krf og Høyre i 2008, men Borghild Tenden er usikker på om regjeringspartiene gjør det. – Det statsbudsjett-opp- legget som nå får flertall, legger i realiteten opp til at de norske CO2-utslippene vil øke i 2011, sier hun.

Og det kan ikke Venstre akseptere. – Nei, og derfor foreslår vi en kraftfull omlegging fra rød til grønn skatt på 5,6 mrd kroner. Det må bli mindre lønnsomt å

forurense. Gasskraftverkene som skulle renses fra dag en, skal i hvert fall ikke få lov til å forurense tilnærmet gratis, slik regjeringspartiene legger opp til. Venstre foreslår i tillegg en samlet satsing på miljø- og klimatiltak på 2,7 mrd kroner, hvorav en viktig og målrettet satsing på kollektivtransport og jernbaneutbygging utgjør 1,2 mrd kroner.

...og bekjempe fattigdom blant barn

– Det er ikke bare vrang vilje blant regjeringspartiene, det er viktig å si det. Jeg vil gjerne gi SV rett på et viktig punkt, sier Borghild Tenden. – Ett av de viktigste fattigdomstiltakene vi kan gjøre er å øke sosialhjelpssatsene og å ha en statlig fastsatt minstenorm. Problemet til SV – og i og for seg resten av regjeringspartiene – er at man konsekvent stemmer mot en slik politikk i Stortinget, mener hun.

– Fattigdom rammer enkeltmennesker – ofte uventet og tilfeldig, og av sammensatte årsaker. En del mennesker er varig ute av stand til å skaffe seg en inntekt de kan leve av. De skal ha et støttenivå som gir mulighet til et verdig liv. Derfor sier vi at støtteordninger som er avgjørende for barns livsvilkår, skal være rause. Venstres førsteprioritet vil være å bekjempe fattigdom og helseproblemer hos barn og barnefamilier, konstaterer Tenden.

– For vi starter ikke med blanke ark og like muligheter når vi kommer til verden, og ingen velger sin barndom. Vi har omprioritert 2,2 milliarder kroner for å få til en ordentlig fattigdomsbekjemping. Det mener vi regjeringen også burde gjøre, og vi har vist hvordan det er mulig.

kjartan@liberal.no

– I denne salen har det blitt gjort mange modige grep. Tenk på da Venstre satt her med flertallet, og brukte ett budsjett på å bygge Bergensbanen. Det var et stort løft for det norske samfunnet – for næringslivet langs banen, og for utviklinga av hele landet. Slike store grep tar man ikke lenger. Det er klatting og minste motstands vei som gjelder.

Venstres alternative statsbudsjett

Utvalgte poster. Alle tall i mill kr., bokført beløp

Se hele budsjettet på <http://www.venstre.no/statsbudsjett>

Tiltak for flere arbeidsplasser

Skattelettelser / KapitalFUNN-ordning / Skattefunn	2192,0
Skattelettelser til privatpersoner i arbeid	2790,0
Styrke selvstendig næringsdrivendes sosiale rettigheter	277,4
Styrket forskningsinnsats, nye stipendiatstillinger mv	878,4
Jernbane-utbygging	950,0
Tilbakeføre selskapskatten til kommunene (ingen proveny)	9200,0

Økt satsing på forskning og utdanning

Tiltak for økt kompetanse og rekruttering av lærere	487,0
Diverse tiltak i skolen: Rådgivning, leksehjelp, skrivevansker	350,0
Basiskompensasjon UH-sektoren	340,7
Næringsrettet forskning	150,0

Økt satsing på miljø- og klimatiltak

Klimatek (investeringsselskap)	145,0
Jernbane	950,0
Øvrige kollektivtransporttiltak	250,0
Belønningsordning sykkel, sykkelveier	125,0
Fondet for fornybar energi	5000,0
Økte grønne skatter og avgifter	5603,8

Tiltak for å bekjempe fattigdom

Leksehjelp	175,0
Rehabilitering	200,0
Rusomsorg	150,0
Tilskudd til gradert foreldrebetaling i barnehager	150,0
Økte sosialhjelpssatser fra 1.7.2011	815,0
Økt prosentsats i minstefradraget i lønnsinntekt til 38 pst	200,0

Annet

2000 flere sykehjemsplasser	133,3
Omprioritering til og styrking av kommunalt barnevern	100,0
Behovsprøvd læremiddelstipend i VGO	189,8

Skatte- og avgiftsopplegget

Økt minstefradrag lønnsinntekt til 77.000	860,0
Endre personfradrag/skatteklasse 2	650,0
Økt innslagspunkt i toppskatten til 487.300.-	950,0
Halvering av fradraget for fagforeningskontingent	-520,0
Endringer i formuesskatten	1150,0
Endringer i arveavgift	371,0
Økte miljøavgifter inkl bensin- og CO2-avgift, etc.	-5603,8
Ingen moms på frukt og grønt	1400,0
Avvikle taxfree for tobakk	-900,0

Kutt/omprioriteringer

Avvikling av nettolønnsordningen for sjøfolk	-1372,0
Innføre normerte sykemeldingsperioder etter svensk modell	-620,0
Gradvis avvikling av det statlige bidraget til AFP over 10 år	-465,0
Mindre dagpenger som følge av 3000 flere arbeidsplasser	-490,0
Prisjustering av foreldrebetaling (maks-pris) i barnehager	-274,5
Endre dagens ordninger med ikke-behovsprøvd utstyrstipend	-316,6

Kjartan Almenning
Fremtidsrettet. Nyskapende. Tolerant. Inkluderende. Rettferdig. Kjenner du deg igjen? I følge Venstres egne medlemmer er i all fall dette verdier som i særdeleshet kjennetegner partiet de valgte å melde seg inn i. Den siste måneden har 2454 Venstre-medlemmer deltatt i en nettbasert undersøkelse som har hatt til formål å kartlegge hvilke verdier, begreper og politikkområder som gir god gjenklang i egne rekker.

Et større Venstre

Etter landsmøtet i 2010, der det ble valgt ny leder og et nytt team til å lede organisasjonen, var det naturlig å starte arbeidet med å lage ny handlingsplan «for et større Venstre og et liberalt Norge». Planen gir organisatoriske og kommunikasjonsmessige målsetninger og arbeidsoppgaver fram mot 2021, og vedtas av landsstyret. Medlemsundersøkelsen er en del av dette arbeidet.

– Når vi nå har verktøy som gjør det mulig å involvere store deler av medlemsmassen i en slik prosess, må vi være flinke å benytte det. Lars Peder Nordbakken er fylkesleder i Akershus Venstre og vara til sentralstyret. Han har vært sentral i arbeidet med undersøkelsen, sammen med sentralstyrekollega Hans Antonsen og informasjonssjef Steinar Haugsvær.

Et sammensveiset parti

– Det mest slående med svarfordelingen er at likheten i svarene er så stor, på tvers av alle skillelinjer, sier Nordbakken. – Enten man er gammel eller ung, har vært medlem lang eller kort tid, er folkevalgt eller ikke, eller hvor man kommer fra i landet: Forskjellene er marginale. Venstre synes å være et veldig sammensveiset

parti når det gjelder verdisyn, mener han.

En titt i medlemsregisteret avslører at utvalget synes godt representativt for Venstre. Antall medlemmer i fylkene speiles godt, og selv om det er en liten overrepresentasjon av unge medlemmer og nyere medlemmer, er deltakelsen god også fra de eldre aldersgruppene.

Fremtidsrettet og nytenkende

– Det selvbildet som jeg trekker ut av undersøkelsen er at Venstre-medlemmene essensielt ser på Venstre som et liberalt parti som er fremtidsrettet og nytenkende, men også tolerant, inkluderende, rettferdig og ansvarlig, oppsummerer Nordbakken.

– Det er ikke vanskelig å finne speilbilder av denne verdiprofilen i Venstres historie, spesielt i forhold til hva som kan sies å ha preget Venstre på sitt beste og i sine mest innflytelsesrike perioder gjennom historien, sier han. For øvrig er det kanskje her forskjellen mellom de nyeste medlemmene og de mer erfarne medlemmene kommer til uttrykk. Sistnevnte gruppe benytter i noe større grad ord som raus, folkelig og ansvarsfull om Venstre.

Den kreative klassen

Nordbakken trekker særlig fram at det selvbildet som kommer fram av undersøkelsen, distinkt skiller seg fra synet på partier som Høyre og Arbeiderpartiet. – Unntaket er ansvarlighet, som alle partier scorer godt på. Det verdissetet som står igjen for Venstres del, forbindes gjerne med «den kreative klassen».

Den kreative klassen er den amerikanske samfunnsviteren Richard Floridas begrep, og beskriver en gruppe mennesker

som skaper verdi gjennom konseptuelt arbeid og tenking, både i offentlig og privat sektor. De kjennetegnes ved tre T-er: Teknologi, toleranse og talent. De er fremtidsoptimister, er gjerne meritokrater som mener innsats skal belønnes. Og de er kosmopolitter. – Her er det mye gjenkjennelig, mener Nordbakken, og viser til at også EU-motstand i Venstre ofte er kosmopolitisk begrunnet.

Må kommunisere særpreget

– 20 til 25 prosent av befolkningen har dette verdissetet. Det tegner et bilde av en posisjon som kan få mange stemmer. Hvis vi får budskapet ut på riktig måte.

– Jeg tror det viktige her er hvordan vi kan bruke disse oppfatningene til å kommunisere særpreget til Venstre. Vi har tydelig forskjellige verdisset fra Arbeiderpartiet særlig når det gjelder nytenking og fremtidsretting. Og vi har en profil som oppleves som betydelig varmere enn Høyre; og i sterkere grad inkluderende og rettferdig.

Undersøkelsen etterspør hvilke politikkområder Venstre-medlemmene synes er de viktigste. Hele 80 prosent løfter fram kunnskap, skole og forskning som «svært viktig». Miljø og klima scorer 67 prosent på samme verdiskala; verdiskaping og næringsliv 60 prosent. Knappe 30 prosent mener kultur og internasjonal politikk er svært viktig – men samtidig er det få som mener disse områdene er uviktige. Venstre har truffet godt med profilsakene.

Mer presis kommunikasjon

Nytenking og fremtid går også igjen blant ordene respondentene vil at Venstre skal bruke mer i sin kommunikasjon med velgerne. Nytenkende, fremtidsoptimisme,

ansvarlig, liberal og rettferdig bør brukes mye mer, er rådet. Ordet «radikal» får tommelen ned.

– Det kan virke som om medlemmene foretrekker andre begreper for «myke» verdier enn tidligere? Tolerant, inkluderende og rettferdig var verdier som ble identifisert med Venstre, mens her hører vi at ordene radikal og sosial bør brukes mindre?

– Ja, og kanskje blir disse begrepene oppfattet som uklare. Jeg tror inkluderende og rettferdig oppleves som mer presise ord. «Sosial» kan brukes i alle mulige sammenhenger. Jeg tror ikke dette handler om politisk plassering, sier Nordbakken.

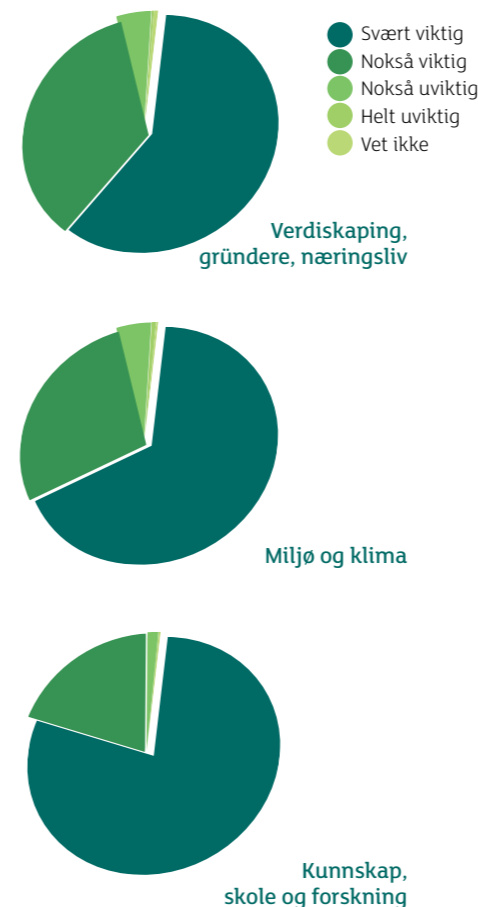
Mønster framfor detaljer

I valgkampene blir de politiske profilmrådene, verdiordene og omdømmeordene oppsummert i én enkelt setning; et motto eller et slagord. Siden henter Dagbladet inn Ingebrigt Steen Jensen og Paal Tarjei Aasheim for å trille terningkast. Blant respondentene i Venstres undersøkelse var det «Frihet og ansvar» som slo best an; en knapp tredel likte slagordet «veldig godt». Da er det vel bestemt, da?

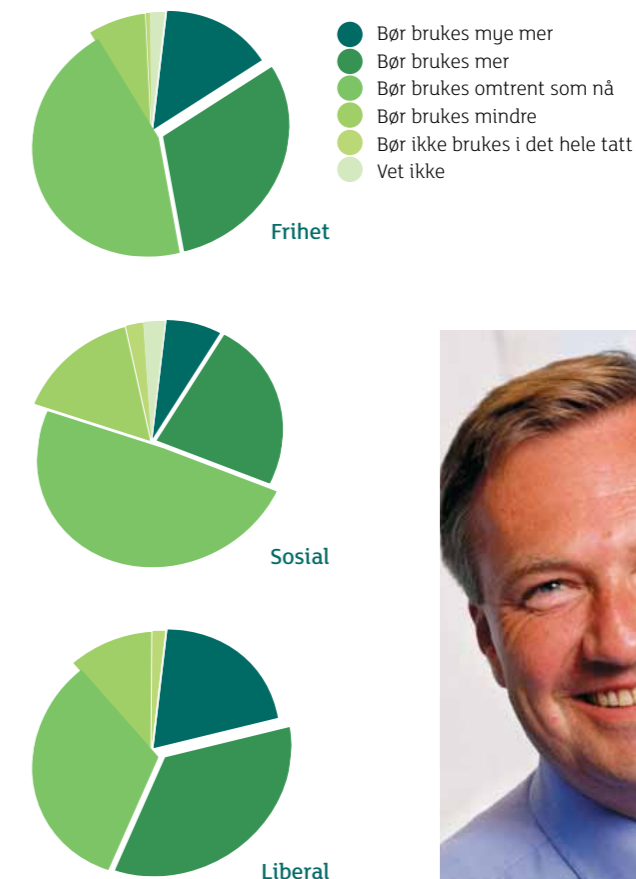
– Nei, her må vi nok lytte dypere enn på svarene på en rekke predefinerte setninger. Vi må tolke mønsteret heller enn detaljene. De yngste medlemmene svarer mer lunkent på alle slagordene enn de som har vært med en stund, og som har vært gjennom valgkamper der noen av slagordene har vært brukt.

– Generelt er budskap som kan oppfattes som tvetydige gitt lav score, og budskap som er gjenkjennelige gitt høy score. Vår utfordring er å være klare og gjenkjennelige, konkluderer Nordbakken. kjartan@liberal.no

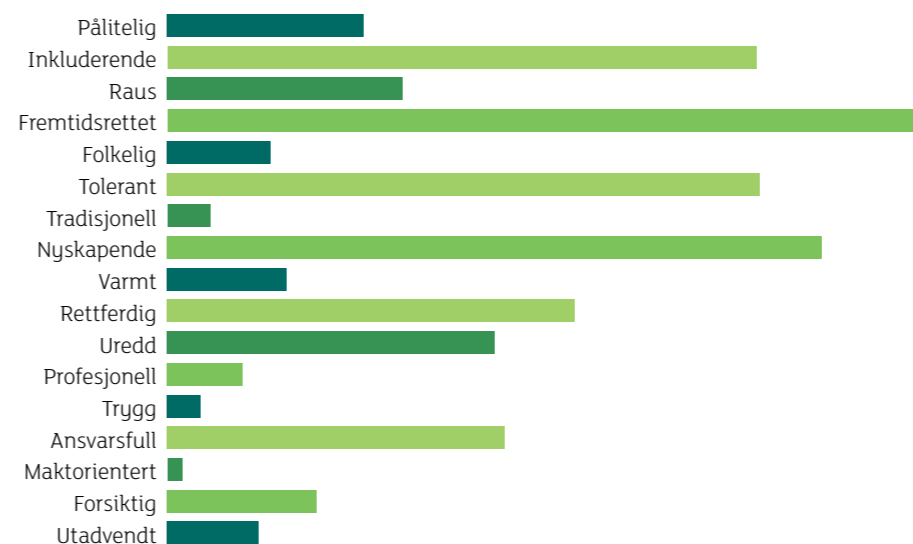
Politikkområder:

Beskrivende ord:

Verdiassosiasjoner:

– Venstre synes å være et veldig sammensveiset parti når det gjelder verdisyn, sier Lars Peder Nordbakken.

– Venstre skal være nysgjerrige på hvordan medlemmene forstår og verdsetter sitt eget parti, sier Lars Peder Nordbakken i Venstres sentralstyret.

Undersøker styringskursen

Bedriftskampanjen:

– Politikk med mening

Nina Østebø er leder i Suldal Venstre. De har i høst besøkt fire bedrifter i kommunen, som en del av Venstres bedriftskampanje. – Bedriftsbesøk er rett og slett politikk med mening, og var en flott anledning til å komme i kontakt med folk, sier Østebø.

Steinar Haugsvær

– Umiddelbart virket det litt skremmende å invitere seg selv på besøk, men vi fikk ikke nei fra noen. Tvert i mot. Vi ble godt tatt i mot, og fikk en rekke gode innspill fra bedriftene.

Suldal Venstre besøkte fire bedrifter: Suldalposten, Energiholdet, Suldal billag og oppdrettsanlegget Sterling White Halibut. Totalt besøkte hele Venstre nærmere 700 bedrifter over hele Norge. Et mangfold av bedrifter ble besøkt, og som ventet tilhørte de fleste til segmentet «småbedrifter og enkeltpersonforetak». Mer enn halvparten av de besøkte bedriftene hadde mellom 2 og 9 årsverk, og 15 prosent hadde ett årsverk.

Byråkrati og skatt

Gjennomgangstonen i tilbakemeldingene fra bedriftene er at skjemaveldet og offentlige reguleringer må reduseres. En rekke tilbakemeldinger handlet også forbedringer innen for vei og samferdsel.

– Vei og infrastruktur var bl.a. en viktig tilbakemelding fra oppdrettsanlegget *Sterling White Halibut* i Suldal, forteller Nina Østebø. – I tillegg var de tydelige på behovet for rekruttering av kompetent arbeidskraft. Her har vi en viktig utfordring for å skape nytt næringsliv i distriktene.

Bedriftene meldte også tydelig fra om behovet for redusert arbeidsgiveravgift, og da spesielt

i startfasen. En rekke bedrifter var også opptatt av bedre sosiale rettigheter for selvstendig næringsdrivende. De skaper sin egen arbeidsplass, bærer personlig den økonomiske risikoen for virksomheten, men har hverken rett til sykepenger eller arbeidsledighetstrygd.

Gründere er som fotballtalenter

Litt lengre ute i fjorden, i Stavanger, har nestleder Helge Solum Larsen besøkt flere bedrifter. Fra Leif Petter Skår i selskapet West-control fikk han følgende melding.

– Gründere er som fotballtalenter, de må tas vare på. Se om det er mulig å forenkle, oppfordrer Skår. Han mener de bruker timesvis på rapportering til Statistisk sentralbyrå, NAV og andre offent-

lige instanser.

Dette må vi som politikere lykkes med, sier Helge Solum Larsen. Han påpeker at Statistisk Sentralbyrå i midten av november presenterte en rapport som viser at mange småbedrifter og enkeltmannsforetak må gi opp i løpet av kort tid.

– Dette skyldes selvfølgelig at enkelte har en for dårlig forretningsidé, men svært mange gir opp fordi de stanger hodet i en nesten ugjennomtrengelig mur av byråkrati og skjemavelde, kombinert med en gjennomgående diskriminering mellom det å drive enkeltpersonforetak kontra det å være ordinær arbeidstaker, sier Solum Larsen.

Vil ha flere kampanjer

Tilbake til Suldal. Østebø mener bedriftskampanjen ga lokallaget

en fin anledning til å ta kontakt med lokale bedrifter.

– Det er ikke en selvfølge at vi hadde gjennomført bedriftsbesøkene uten at det var en del av en nasjonal kampanje. Vi har lyst til å gjøre dette til en årlig aksjon. Kanskje bør vi i neste runde rette oppmerksomheten mot frivillige lag og organisasjoner i kommunen. Uansett er dialog med flere organisasjoner og bedrifter viktig for oss når vi nå begynner arbeidet med et program for Suldal Venstre.

– Tydelige forventninger fra velgerne er viktig. Og jo tettere denne dialogen er, desto bedre program for Suldal. Det vil også gi Venstre det løftet vi skal ha i 2011, avslutter Nina Østebø.

steinar@venstre.no

Tema: Din digitale hverdag

Kontrollkamp på nettet

Bjørn Erik Thon, direktør i Datatilsynet, er lite fornøyd med at private aktører får drive overvåking på nettet. Irina Eidsvold Tøien i TONO mener opphavsrett også handler om forbrukernes rettigheter, mens forfatter Eirik Newth nekter å behandle kundene sine som fiender.

side 12-15

Veien videre

– Vi må sikre fremtidens personvern, skriver Trine Skei Grande.

side 16-17

Demokratiske prinsipper

– E-valg er godt ment, men demokratiet må komme først.

side 18-19

DLD krenker personvernet

– Storebror kan ikke lagre alt, skriver Thor Bjarne Bore.

side 20-21

Kunnskapsmangel

– Send Stortinget på sommerskole, sier Torgeir Waterhouse.

side 22-23

Kontrollkamp på nettet

De lovlige nedlastingstjenestene er i vekst, og folk betaler for stadig mer digital kultur. – En positiv utvikling, sier Bjørn Erik Thon, direktør i Datatilsynet. Men på nettet står kampen mellom personvern, forbrukermakt og opphavsrett – og det er ikke sikkert det er grunn til optimisme.

Foto: Hans Fredrik Asbjørnsen.

Thomas Havro Hansen

Avgjørelsen falt 5. november i år. Med fire mot tre stemmer vedtok Personvernemnda å forlenge konsesjonen som gir advokatfirmaet Simonsen lov til å overvåke fildelingsnettverk for å sikre bevis i piratkopieringssaker. Firmaet har blant annet hatt lov til å logge IP-adresser, og grunnen til at saken i det hele tatt havnet i Personvernemnda var at Datatilsynet sa nei til å forlenge konsesjonen, som de første gang ga i 2006. Datatilsynets direktør, Bjørn Erik Thon, er skuffet over avgjørelsen.

– Jeg er ikke spesielt fornøyd med en situasjon hvor et advokatfirma får konsesjon til å drive overvåking på nettet, sier Thon. – Her mener jeg vi går over en grense, for dette burde være politiets oppgave. Jeg ser dilemmaet med at politiet ikke har kapasitet til å etterforske alt, men det er vanskelig å argumentere særlig godt for at akkurat opphavsrettskrenkelser skal gi større rettigheter til private etterforskere enn sykkeltyverier eller innbrudd. Det er ganske mange ting politiet kunne ha drevet med hvis de hadde hatt større kapasitet, eller hvis vi hadde ønsket å lage en politistat. Så dette synes jeg er veldig problematisk.

Da Datatilsynet ga advokatfirmaet konsesjon i første omgang, var det i påvente av en lovhjemmel som ville avklare hvilke rettigheter private aktører skulle ha i denne typen saker. Lovhjemmelen lot vente på seg, noe som førte til at tilsynet til slutt sa nei til å forlenge konsesjonen.

– Mitt synspunkt er at det bør være en lovhjemmel som sier at dette *ikke* er tillatt, sier Thon. – For hva blir det neste? Det er mange områder hvor man kan drive med overvåking, men vi må ha klare rammer for hvem som har lov til å gjøre det. Det er et viktig prinsipp som er satt i spill med denne konsesjonen, og her synes jeg det er en uheldighet i det politiske miljøet, som

ikke ønsker å ta fatt i spørsmålet om privat etterforskning.

Skader kultur mangfoldet

– Vederlaget til kunstnere må være utgangspunkt for samtalen, sier Irina Eidsvold Tøien, juridisk sjef i TONO. – Vi omfavner ny teknologi, men utgangspunktet må være at opphavsmenn og artister ikke får dårligere vilkår enn i den analoge verden.

TONO forvalter opphavsrettighetene til komponister, tekstforfattere til musikk og musikkforlag og har rundt 20 000 norske medlemmer. I tillegg forvalter TONO rettighetene til mer enn to millioner utenlandske rettighetshavere. TONO sørger for at rettighetshaverne får betalt når musikk spilles i radioen og gir tillatelse til avspilling av musikk nesten overalt hvor du befinner deg. De jobber kontinuerlig med å få flest mulig unge komponister til å melde seg inn i organisasjonen, slik at de får betalt når musikken deres blir brukt.

Og det er liten tvil om at musikk salget faller. De digitale betalingstjenestene har økt i omfang de siste årene, men er ikke i nærheten av å veie opp for inntektsfallet.

– Vi taler også forbrukerinteressenes sak, sier Eidsvold Tøien. – På lang sikt er ulovlig fildeling en fare for kultur mangfoldet. Det rammer inntjeningen til dem som skaper musikk, som igjen rammer deres evne til å fortsette med musikken. Samtidig har vi tro på å etablere nye tjenester, og streamingteknologien er en måte å møte disse dilemmaene på. Det samme er abonnements tjenester der du betaler en fast sum og kan bruke så mye musikk du vil.

Holdninger og lovverk

I begynnelsen av 2007 sto TONO og en rekke plateselskaper, artister og andre aktører bak holdningskampanjen *Piracy Kills Music*, som forsøkte å belyse sammenhengen mellom opphavsrett og kreativ virksomhet – at man må betale for seg om man

ønsker at musikere skal fortsette å lage musikk. Det har vært vanskelig å måle konkrete effekter av kampanjen, forteller Eidsvold Tøien. – Men denne oppvåkingsfasen var helt nødvendig, fordi det var så lite kunnskap og lite fokus på opphavsrett.

Omtrent samtidig ønsket TONO at rettighetshaverne skulle få tilgang til privatpersoners IP-adresser – via domstolsbehandling, presiserer Eidsvold Tøien – for å gjøre det mulig å spore opp ulovlige fildelere uten å måtte henvende seg til politiet. Kravet ble delvis begrunnet med at politiet ikke prioriterer ulovlig nedlasting i tilstrekkelig grad, men forslaget kan også medføre fordeler for brukerne ved at de ulovlige handlingene løses utenfor straffelovgivningen, sier TONOs juridiske sjef.

– Vi ønsker ikke å kriminalisere dette feltet, sier Eidsvold Tøien. – Vi ønsker at dette primært skal være et sivilrettslig felt, men en forutsetning er at vi vet hvor vi skal fremme kravene våre. Straffeforfølgning har aldri vært et viktig fokus for oss.

– Vanen er der

– Som alle andre er jeg opptatt av at vi skal kunne tjene penger, sier forfatter, blogger og astrofysiker Eirik Newth, som beskriver seg selv som «en rettighetshaver som forsvarer forbrukerne». – Jeg er ikke blant nettaktivistene som sier at man skal gi beng i økonomien. Jeg mener folk skal ha noe å leve av. Men jeg mener også at vi ikke skal behandle kundene våre som fiender. Og det er det vi gjør når vi foreslår å overvåke og lagre enorme mengder informasjon om dem.

Newth er enig med dem som sier kulturøkonomien taper på piratkopiering. Han tror heller ikke det økonomiske tapet veies opp av noen reklameeffekt kulturskaperne måtte få av at produktene deres lastes ned og deles med andre. – Men spørsmålet er hva du gjør med det, sier han. – Når man foreslår å overvåke nord-

menn i massiv skala for å sikre opphavsretten, så utsetter man dem også for den muligheten at de en dag kan få alle sine medievner avslørt. Ingen kan garantere noe annet, sier Newth, som mener Wikileaks-saken er et godt eksempel på at ingen systemer er helt tette.

Overvåkingen gir ikke engang særlig økte inntekter, sier Newth. Det eneste man kan håpe på er en skremseffekt som fører til at ungdom slutter å dele filer. Newth selv har ingen tro på at så vil skje. – Vanen er der, sier han. – Og i en tid der minnepinner er som vann, så tror jeg at et massivt trykk på de elektroniske nettverkene rett og slett vil føre til at folk fildeler på gamlemåten, som vi gjorde da jeg var ung. Vi delte kassetter.

Nettvederlag

Eirik Newth ønsker seg en form for nettvederlag som kan bidra til å kompensere rettighetshaverne for det økonomiske tapet som oppstår som følge av ulovlig fildeling. Venstre har vedtatt noe tilsvarende i sitt program. Der går man inn for å utrede «modeller for vederlag» som gjør det mulig å åpne for «fri fildeling», men uten å spesifisere disse modellene nærmere.

– Jeg støttet Venstre ved siste valg blant annet fordi jeg synes

partiet har en kulturpolitikk som handler om at man skal kunne tjene penger med stor grad av frihet, samtidig som partiet anerkjenner at det faktisk må finnes penger i systemet, sier Newth,

partiet har en kulturpolitikk som handler om at man skal kunne tjene penger med stor grad av frihet, samtidig som partiet anerkjenner at det faktisk må finnes penger i systemet, sier Newth, som ser for seg en kompensasjonsordning modellert etter dagens Kopinor-system. – Dette er et system som ikke er basert på individuell overvåking, og på nettet er det fullt mulig å overvåke deler av nettrafikken uten å spore individuelle IP-adresser, sier Newth. – Jeg ønsker meg noe som

tilsvarer en stikkprøvekontroll der man spør nettleverandørene hvilke typer medier som går gjennom nettlinjene deres, og så kan man bruke for eksempel TNS Gallup for å finne ut hva slags filer folk faktisk deler. Det er ikke ideelt, og det vil ikke være helt rettferdig, men det er en bedre avveining

Det er vanskelig å argumentere særlig godt for at akkurat opphavsrettskrenkelser skal gi større rettigheter til private etterforskere enn sykkeltyverier eller innbrudd.

mellom økonomi og rettigheter enn alternativet.

Ikke reversibelt

Som forbrukerombud jobbet Bjørn Erik Thon med å fjerne den såkalte DRM-beskyttelsen på digitale musikkfiler, en teknologi implementert av plateselskap og musikkforhandlere som la begrensninger på bruken av musikken man kjøpte. I dag tror han DRM er på vei ut også for andre digitale kulturprodukter – som elektroniske bøker, som i disse dager

lanseres på norsk. – DRM kommer til å forsvinne, sier Thon. – Teknologien er ofte enkel å komme rundt, og det er vanskelig å se for seg at man kan bygge noe som både er sikkert og brukervennlig.

Rettighetshaverne skal få betalt for musikken de skaper, mener Thon. – Men det er de som

Bjørn Erik Thon

lanseres på norsk. – DRM kommer til å forsvinne, sier Thon. – Teknologien er ofte enkel å komme rundt, og det er vanskelig å se for seg at man kan bygge noe som både er sikkert og brukervennlig. Rettighetshaverne skal få betalt for musikken de skaper, mener Thon. – Men det er de som

selger og lager musikken som må komme opp med løsninger som folk er villige til å betale for, sier han. – Mye av skylden for at det har blitt en såpass vanskelig situasjon vil jeg legge på musikkbransjen. Strategien til plateselskapene var å stoppe piratene, i stedet for å tenke på hvordan de kunne utkonkurrere dem med gode betalingstjenester. Det tror jeg var en gigantisk feilvurdering. Det har kostet bransjen milliarder av kroner, samtidig som den har fått mye av opinionen imot seg.

Dette har blant annet resultert i en egen generasjon som er vokst opp med at musikk er gratis tilgjengelig, mener Thon. – Jeg tror ikke vi klarer å regulere bort piratmarkedet, eller at vi kan løse dette bare ved hjelp av lovverket, sier han. – Situasjonen vi har i dag er ikke reversibel. Plateselskaper og artister kommer nok til å tjene mindre på plateutgivelser framover, men her sitter bransjen selv på nøkkelen. De må gjøre produktet sitt så attraktivt at folk velger deres løsninger i stedet for å laste ned ulovlig.

Ingen interesse motsetning

– Vi omfavner den teknologiske utviklingen, sier Irina Eidsvold Tøien i TONO. – Vi ønsker å ri på denne bølgen, men den bølgen må også ha noen premisser i bunnen. Det er dette vi opplever at Venstre ikke helt har skjønnet omfanget av når de har tatt sitt standpunkt om ulovlig fildeling. Det er store, kommersielle interesser blant fildelerne, og tildels er det en ganske lyssky virksomhet. Det er en feilslutning å koble dette opp mot en frihetsideologi, for det ligger mange krefter i fildelingen som er underminerende for kulturen.

Også deler av media har vært skyldig i denne feilkoblingen, mener Eidsvold Tøien. – De har kanskje vært nødt til å bære fram et slikt budskap fordi det er enklere å kjøpe for leseren. Våre resonnementer er mer kompliserte – gratis i dag betyr mindre mangfold av

musikk i fremtiden. Her har vi en kommunikasjonsutfordring. De samme menneskene som deler filer skal skjønne det vi snakker om, skjønne standpunktet vårt, og forstå og være enig i det lange resonnementet. På lang sikt er det ingen interesse motsetning mellom forbrukerinteresser og opphavsrett. Spørsmålet er bare hvor kortsiktig man skal tenke.

Forsvarer opphavsretten

– Jeg forsvarer opphavsretten, sier Eirik Newth. – Men jeg ser jo at opphavsretten har problemer, og den ideelle opphavsretten, slik den defineres i dag, baserer seg på et syn på produksjon som er foreldet. Samtidig er det en praktisk løsning som tross alt, bare i Norge, sørger for en omsetning i bokbransjen på seks-sju milliarder kroner i året. Det er ingen liten industri, og opphavsretten er for eksempel helt avgjørende for skolevesenet vårt. Så vi klarer

oss ikke uten.

Kulturdepartementet jobber for tiden med en gjennomgang av åndsverkloven. Newth frykter at utvalget som arbeider med saken først og fremst kommer til å konsentrere seg om hvordan loven kan håndheves strengere.

– Jeg håper ikke utvalget ender opp med en rekke forslag som har vært forsøkt tidligere uten hell, sier Newth, som synes norske politikere i for liten grad tør å tenke nytt i fildelingsdebatten. – Du så jo hvilket massivt press Trine Skei Grande ble møtt med bare fordi hun antydte at man kanskje kunne tenke annerledes, sier Newth. – Jeg synes det vitner om en idé-tørke.

Ett av de få tiltakene som ikke har vært foreslått i den politiske debatten er Newths egen idé om et nettvederlag. – Dette testes nå ut på

Et massivt trykk på de elektroniske nettverkene vil rett og slett føre til at folk fildeler på gamlemåten, som vi gjorde da jeg var ung. Vi delte kassetter.

Eirik Newth

vederlag. – Dette testes nå ut på

bokhylla.no, sier han.

Bokhylla.no er Nasjonalbibliotekets digitale boktjeneste, og inneholder i dag rundt 40 000 digitaliserte, norske boktitler. – I praksis er dette et nettvederlag *in spe*, sier Newth, som riktignok kan fortelle at han ikke tjener mer enn til en øl i året på bøkene han har liggende ute på tjenesten.

– Jeg synes uansett det er interessant, sier han. – For dette er ikke bare et forsøk på å honorere, det er også et forsøk på å prissette. Hva er de reelle verdiene av det som legges ut på nettet? De amerikanske plateselskapene mener at en sang er verdt to hundre tusen kroner, og vil gi folk gigantbøter, mens bøkene i bokhylla.no er prissatt veldig lavt. Et nettvederlag behøve med andre ord ikke å koste særlig mye, for i bunn og grunn har mange av disse åndsverkene veldig liten kommersiell verdi etter det første året.

Riktig vei

Bjørn Erik Thon i Datatilsynet mener markedet er i ferd med å utvikle seg i riktig retning. iTunes, Spotify og andre betalingstjenester har vist seg å være populære. – Nedlastingstjenestene hvor artistene får betalt er i vekst, og folk betaler for mer. Det er en positiv utvikling, sier Thon.

Også Irina Eidsvold Tøien i Tono er optimist. – Jeg tror ulovlig fildeling er en saga blott om fem år, sier hun. – Jeg tror denne forståelsen for sammenhengen mellom bruk og vederlag vil bli en del av bevisstheten, akkurat som vi i dag betaler for strøm og vann. Jeg tror det kommer til å ordne seg fordi det *må* ordne seg. For ellers skapes ikke musikken. Jeg tror kloke mennesker skjønner denne sam-

menhengen, og vil sikre at denne sammenhengen eksisterer.

Synkende tillit

Eirik Newth er langt mindre optimistisk når det gjelder utviklingen på dette området. De lovlige betalingstjenestene er i ferd med å etablere seg, men Newth frykter at en stadig synkende tillit til sikkerhetsnivået på disse tjenestene kan føre til at folk heller laster ned ulovlig. Samtidig

øker overvåkingen i de digitale tjenestene, etterhvert som stadig flere av smarttelefonenes applikasjoner bruker steds- og persondata for å tilby skreddersydde digitale produkter.

– Vi har vært veldig opptatt av offentlig overvåking, men jeg er mer opptatt av den private overvåkingen, sier Newth. – Vi ser nå om en privatisering av overvåkingen i Norge, og den private overvåkingen er desentralisert, den er mye mindre oversiktlig, og det er langt mindre demokratisk kontroll.

Resultatet kan bli at vi skaper fildelere av store grupper mennesker som ikke var fildelere i utgangspunktet, men som velger en ulovlig løsning av hensyn til sitt eget personvern, tror Newth.

– Jeg er ikke av dem som tror at internett vil kollapse, men jeg tror på at tillit kan endres, sier han. – De mange hackerinnbruddene og lekkasjene kan gi oss en følelse av å bli sett på av noen vi føler ikke bør se på oss. Ønsket om å selge oss gode, brukerbaserte opplevelser kan føre til at vi skaper systemer som folk blir redde for og får mistillit til. Da blir alt kompromittert, og sant å si ser jeg ikke hva som tilsier at den tendensen skal snu.

thomas@liberal.no

Foto: Jorunn Danielsen Newth.

Foto: Adeel Muhammad.

Veien videre for personvernet

Datalagringsdirektivet. NAV-ansatte med tilgang på sensitiv data. Sensur av nettsteder. Bodyscannere på flyplasser. Vi har for lengst mistet for mye av personvernet. Våre rettigheter skal ikke svekkes fordi ny teknologi gjør det enklere å svekke dem. Det trengs en vekkelser blant verdens borgere for å sikre fremtidens personvern.

Trine Skei Grande

Venstres leder

Rettigheter som privatliv, privat kommunikasjon, rettslig kontroll, ytringsfrihet og kildevern er bærebjelker i et samfunn, og de har alle eksistert i århundrer – riktignok ikke for alle, og det gjør de ikke i dag heller. Men samtidig som vi ønsker å utvide disse rettighetene til flest mulig mennesker, er det krefter som prøver å innskrenke dem. Dette må ha grenser, uansett hvor gode hensikter man har. Personvern er kanskje både dyrt og ineffektivt, men jeg tør ikke se for meg et samfunn uten.

Truslene kommer fra alle kanter. Så enkle ting som at de fleste ikke bryr seg om, og kanskje ikke forstår, hva som skjer når man legger noe på internett, gir store konsekvenser for menneskers liv. Det er vanskelig å løse, spesielt i en tidsalder der det er store penger i å samle mest mulig informasjon om deg. Jeg håper og tror at fremtiden vil bringe internasjonale rammeverk som gir oss rett til å eie vår egen informasjon, inkludert rett til å fjerne den. Store aktører som Google og Facebook har lenge vært under press fra myndigheter for å vokte personvernet sterkere, men den store vekkelser har ikke skjedd.

Mister oversikt over rettigheter

De største utfordringene ligger i den massive overvåkingen teknologien legger til rette for, uavhengig om overvåkingen er privat eller statlig. Samtidig virker det som vi mister oversikten over hvilke rettigheter vi faktisk har når kommunikasjonen trer over i digitale former. Mange land tillater at individers tilgang til internett kan stenges ned, domener kan blokkeres, nye kommunikasjonsformer kan lagres – uten rettslig kjen-

Personvern er kanskje både dyrt og ineffektivt, men jeg tør ikke se for meg et samfunn uten.

nelse og i større og større grad overlatt til private, mens det ville være utenkelig å gjøre det samme i den analoge verden. Uansett om det er for å bekjempe terrorisme, barneporno eller fildeling skal du og jeg ha de samme rettigheter i den digitale verden til å eie oss selv og vår informasjon, og vi skal ikke bli fratatt disse rettighetene uten skjellig grunn til mistanke, rettslig kontroll, eller en offentlig dom.

Nye krenkelser skjer ikke bare foran en datamaskin. Det blir flere og flere overvåkingskameraer i offentlige rom, og vi bruker store ressurser på politi og vektere som ser på en skjerm i stedet for å være ute blant folk. Og om man reiser rundt i verden vil man allerede oppleve å bli avkledd av en maskin. Disse ubehagelige bo-

dyscannerne har skapt stor debatt i USA de siste månedene, og jeg håper man finner bedre måter å sikre flytrafikken på før maskinene ender opp i Norge – men sjefen for transportsikkerhet i USA har uttalt at det kanskje er på tide å sikre tog og buss på samme vis. Siden amerikanske «løsninger» ofte ender opp her, er det absolutt i Norges interesse å hjelpe de gode kreftene på den andre siden av dammen.

Teknologien legger også til rette for dem som ønsker å krenke våre rettigheter. Helst burde det vært motsatt. Teknologien kan gi løsninger på mange personvernsutfordringer. Det kan hjelpe oss å beskytte mot identitetstyveri og svindel, sørge for at de rette menneskene får tilgang på pasientjournaler, og gjøre skattelister mindre åpne. Samtidig skal vi ikke være naive og tro at teknologien vil redde oss på magisk vis. Vi må anta at det som lagres vil komme på avveie og misbrukes. Derfor skal ingen lagre mer data enn det som er absolutt nødvendig, og vi skal regulere strengt hvordan private kan bruke personlig informasjon.

Skuffet over Høyre

Derfor er jeg også skuffet over Høyres oppførsel i debatten om Datalagringsdirektivet. De sitter med nøkkelen til stortingsflertallet i saken, og mangelen på et klart nei tyder jeg som et forsøk på å hestehandle. Samtidig er direktivet, uansett form, uforenlig med borgerlige verdier. Jeg er veldig glad for de i partiet som allerede har sagt klart ifra, og debatten rundt direktivet har vist oss gode allierte for personvernet i alle partier.

Vi har en lang vei å gå før vi kan si at politikere bryr seg om personvern i hverdagen.

Igjen sitter Arbeiderpartiet og tildels Høyre igjen som de mest overvåkningsvillige på Stortinget.

Vi har en lang vei å gå før vi kan si at politikere bryr seg om personvern i hverdagen, selv om vi har allierte. Datalagringsdirektivet er bare én av altfor mange saker. Vi har gjort mange feil tidligere, nylig belyst av NAV-skandalen. Med høyt trykk fra terrorbekjempelse, opphavsrettslobby, EU-direktiver og et USA som dessverre har eksportert altfor mange personvernkrenkelser, står utfordringene i kø for oss politikere fremover.

Tapt i stillhet

Alle krefter trengs for å forsvare personvernet. Folkevalgte på alle nivå har det største ansvaret og har den viktigste ombudsrollen, men det er langt fra alle som er villig til å ta dette ansvaret. Personvern må være en av de sakene som skal gjennomsyre alt vi gjør, som vi prøver å gjøre for miljøpolitikken. Venstrepolitikere i hele landet kan ta en stor rolle i dette, og sørge for at personvernsspørsmål blir belyst gjennom alle saker.

Til sist vil jeg si at personvernutfordringene er internasjonale. For meg som liberaler skal grunnleggende rettigheter gjelde for alle, overalt. Svarene på utfordringene ligger ofte i overnasjonale løsninger, og personvernsbrudd kommer gjerne til Norge grunnet internasjonalt press. I Venstre jobber vi med våre søsterpartier i Europa, og samarbeider for å finne liberale løsninger. Det er et viktig arbeid, men så langt har vi tapt for mange kamper, og de fleste har blitt tapt i stillhet. Jeg håper og tror at fremtiden for vårt personvern og digitale rettigheter er lysere.

– Demokratiske prinsipper må veie tyngst

– Elektronisk stemmegivning er interessant og godt ment, men grunnleggende demokratiske prinsipper som hemmelig valg og etterprøvbarhet må alltid komme først, sier Tove Frantzen, gruppeleder i Sandnes Venstre.

Petter Natanael Toldnæs
Ved neste års lokalvalg får innbyggerne i Bodø, Bremanger, Hammerfest, Mandal, Rødøy, Re, Sandnes, Tynset, Vefsn og Ålesund mulighet til å forhånds-

nisk. På tross av advarsler fra opposisjonen, og kommunalminister Liv-Signe Navarsetes egen uttalte skepsis, vil prøveprosjektet bli gjennomført som planlagt.

Det har blitt gjennomført elektroniske valg tidligere i Norge, men da var det stemmegivning i valglokalet på automater. Den store forskjellen denne gangen er muligheten til avgi stemme hjemmefra.

Sandnes Venstre ønsket at den elektroniske stemmegivningen skulle gjennomføres i valglokalet, men fikk ikke med seg et flertall i bystyret på dette.

– Normalt er vi i Venstre positive til nye løsninger, men hva er det som veier tyngst? Er det kravet til å spare tid og penger, eller det grunnleggende demokratiske prinsipper?

I Sandnes ble det nylig gjennomført et prøvevalg blant niende- og tiendeklassinger, hvor de ble bedt om å ta stilling til om kommunen burde bevilge penger til å etablere en ny park.

– Resultatet i seg selv er ikke oppsiktsvekkende, men det må jo være et tankekors at bare 13% av ungdommene stemte elektronisk?

Tove Frantzen mener at det er sunt å stille kritiske spørsmål til valgsystemet – også dagens. Under avviklingen av stortingsvalget i fjor hadde Sandnes besøk av valgobservatører som stilte spørsmål ved gjennomføringen av det tradisjonelle valgsystemet med papirsedler.

– Valgobservatørene hadde en del kritiske bemerkninger å komme med. De lurte for eksempel hvorfor det stort sett sitter politikere i stemmestyrene våre. Selvfølgelig gikk det rent for seg, men vi har en tendens til å stole blindt på våre egne ordninger.

– Valgordningen vår må ha høye mål, og det er derfor vi problematiserer e-valg. Nylige avsløringer om dokumenter på avveie i regjeringsapparatet viser jo at vi ikke fullt ut behersker ny teknologi godt nok. Da er det tross alt bedre å ha et tregt, manuelt system som i alle fall er oversiktlig og noenlunde sikkert, framfor

å eksperimentere med en løsning som ikke er fullt ut etterprøvbar.

Venstres førstekandidat vil følge e-valget fra orkesterplass i den største prøvekommunen.

– Det blir svært interessant å følge avviklingen av valget i Sandnes neste år, men jeg er mest spent på hvor mange som vil benytte seg av muligheten til elektronisk stemmegivning, avslutter Tove. petter@ordkraft.no

Nylige avsløringer om dokumenter på avveie i regjeringsapparatet viser jo at vi ikke fullt ut behersker ny teknologi godt nok.

Ingen internasjonal e-valgsuksess

– Et e-valg kan kalles vellykket om det klarer å bygge tillit og være gjennom-siktig.

Internasjonalt har en rekke land forsøkt seg med en rekke typer elektroniske valg. Den mest utbredte løsningen er valgmater i valglokalet, mens stemmegivning hjemmefra er overraskende lite utbredt på verdensbasis.

Et av landene som både har hatt størst suksess og størst problemer med elektronisk stemmegivning er USA. Undersøkelser viser at omtrent en million flere stemmer ble regnet med i presidentvalget i 2004 enn i 2000. Årsaken til dette var at færre stemmer ble forkastet. Men problemer med datasystemene var kanskje også med på å avgjøre valget – til fordel for

George W. Bush.

Vladimir Pran og Ben Goldsmith, internasjonal valggradvivere i International Foundation for Electoral Systems (IFES), mener at uansett hvilken type elektronisk valg man velger, så er det oppmøtevalg med papirsedler som sterkest bygger tillit til valgsystemet.

– Det at velgere kan se stemmeseddelen og med selvsyn se et valgapparat i sving underbygger tilliten til det systemet. Dersom et vellykket e-valg skal kunne gjennomføres, må det på en eller annen måte kunne ivareta denne gjennom-siktigheten og det tillitskapende arbeidet et valg med oppmøte i seg selv er.

Tillit er skjørt, og det finnes en rekke land som har forsøkt seg med e-valgsystemer for tidlig. I Nederland og Østerrike har mislykkede prøveprosjekt ført til at e-valg er skrinlagt på ubestemt tid.

– Arbeidet med å finne gode løsninger for e-valg viser seg å være vanskelig. For å bygge tillit

bør systemet på en eller annen måte bekrefte det valget et faktisk gjør elektronisk, og samtidig vise at stemmen blir regnet med. Slik kan man bygge tillit og se at systemet faktisk fungerer, men på den måten bryter man også forutsetningen om hemmelig valg, skriver Pran og Goldsmith.

Estland var det første landet som gjennomførte e-valg med mulighet for å stemme hjemme via internett, og har hatt en viss suksess. Først ved lokalvalget i 2005, og så ved parlamentsvalget i 2007 og så lokalvalget i 2009. Med et elektronisk ID-kort mener estlandske myndigheter at sikkerheten er godt nok ivaretatt. Det var bare 10.000 velgere i 2005 og 30.000 velgere i 2007 som benyttet seg av muligheten, mens antallet steg til 105.000 i 2009. Landet har 1,3 millioner stemmeberettigede, så foreløpig velger over 90% av estlenderne stemmesedler i papirform.

E-valg 2011:

E-valg 2011-prosjektet i Kommunal- og regionaldepartementet skal gjennomføre forsøk med elektronisk stemmegivning i utvalgte forsøkskommuner ved kommune- og fylkestingsvalget i 2011. Det betyr at velgerne i for-

søkskommunene vil få anledning til å stemme hjemmefra via Internett ved neste lokalvalg, men de vil også ha anledning til å møte opp i valglokalet og stemme med vanlig papirstemmeseddel.

E-valg 2011-prosjektet skal

også teste ut et nytt sentralt val-gadministrativt datasystem der løsningen for elektronisk stemmegivning er en del av systemet.

Erfaringene fra forsøket i 2011 skal gi Stortinget et godt grunnlag for å vurdere om det skal

legges til rette for elektronisk stemmegivning i alle landets kommuner og eventuelt tidsperspektivet for dette.

Kilde: KRD

DLD krenker personvernet

Hvordan skal samfunnet best balansere makt mellom stat og individ? Når viktige verdier og garantier som personvern, integritetsvern og kriminalitetsbekjempelse står mot hverandre, hvordan finner vi da et fornuftig balansepunkt?

Thor Bjarne Bore

bystyrerepresentant for Venstre i Stavanger
tidligere redaktør og medlem i Innsynsutvalget

Mitt utgangspunkt i debatten om Datalagringsdirektivet (DLD) er dette:

- Personvern er en grunnleggende verdi i et demokrati.
- Kriminalitetsbekjempelse og personvern er ikke motsetninger.
- Langt friere flyt av personopplysninger er en «frihet» som gjennom mange små og kanskje i hverdagen umerkelige skritt leder oss inn i en falsk trygghetsfære, men der privatlivet etter hvert kan forvitne.
- Krigen mot terror har bare skapt mer krig og mer terror.
- Vi løper en risiko for å havne i en samfunnsform mange ikke ønsker dersom vi er altfor villige til å senke garantier som personvern.
- Strengere regler for bruken av dataene i etterkant hjelper lite. Krenkelsen av personvernet inntreder idet man begynner lagringen.

NAV hevdet rett til å få ut mer sensitive opplysninger enn politiet har fullmakt til. Vi ser stadig ønsker om samkjøring av ulike registre, i effektivitetens og kontrollens navn. Skatteetaten, NAV, forsikringsselskaper, rettighetshavere innen film og musikk vil ha stor interesse av den foreslåtte datalagring. Hva gjør en stadig økende mistro mot og kontroll av enkeltindividene med samfunnet?

Vil vi at Storebror skal lagre hvem den enkelte av oss snakker med i telefonen eller sender sms til? Vil vi at innholdet i våre e-poster kan bli kjent? Vil vi at Storebror skal kunne lagre hvor vi til enhver tid har befundet oss?

I strid med Menneskerettighetene?

Personvernkommissjonen sier: «Allerede vissheten av at noen kan lete seg fram til dine kontakter og dine bevegelser, både i det virkelige rommet og på Internett, kan være nok til å hemme borgere i utøvelsen av sine

Strengere regler for bruken av dataene i etterkant hjelper lite. Krenkelsen av personvernet inntreder idet man begynner lagringen.

friheter til å samles, til å ytre seg og til å søke opplysninger.

Regjeringen har gitt uttrykk for at DLD ikke strider mot det menneskerettslige beskyttede personvernet. Men flere tunge institusjoner har gitt sterke argumenter for det motsatte. «DLD er mest sannsynlig i strid med Menneskerettighetserklæringen artikkel 8», sier Advokatforeningen. Personvernkommissjonen sier nei til DLD. Datatilsynet sier nei. Den europeiske Open Rights Group mener i en uttalelse om direktivet at vissheten om at du i prinsippet er overvåket kan skape frykt, og at: «This chilling effect is especially harmful in cases which attract abuses of power, namely in the case of organisations and individuals who are critical of the government or even the political system».

Både Arbeidsgruppen under personverndirektivet, den såkalte

«Article 29 Working Party», og presseorganisasjonene er enige i at terrorismen er en betydelig utfordring for våre samfunn, men det er en utfordring som må besvares uten å undergrave det man ønsker å verne. Borgerlige rettigheter må stå i første rekke også i dette spørsmålet.

Svekker viktig journalistikk

En overvåking som derimot blir mer og mer påkrevet, er mediernes forhold til makter og myndigheter. Her er kilder en uvurderlig hjelp. DLDs ja til innsamling og oppbevaring av trafikkdata, også fra e-poster og annen kommunikasjon som i dag ikke registreres, vil ytterligere true kildevernet og påvirke pressens mulighet til å drive kritisk og undersøkende journalistikk.

Kildevernet er ikke «pressens kildevern», det er publikums. Pressens organisasjoner er alle opptatt av at kildevernet skal sikre den enkeltes anonymitetsrett, og bidra til at kritikkverdige forhold kommer for dagen uten at kilden skal risikere forfølgelse og straff. Uten et effektivt kildevern vil kilder tørke ut.

Viktig samfunnsinformasjon vil aldri se dagens lys, men forbli skjult for offentligheten. Derfor beskytter pressefolk sine kilder. Derfor må kildevernet være absolutt. Høyesterett sier at «et omfattende kildevern medfører at flere kritikkverdige forhold blir avdekket enn om kildevernet hadde hatt et mer begrenset omfang».

Stavanger Aftenblad avdekket for noen år siden at en offentlig telefon på et kjøpesenter var blitt godkjent for avlytting og opptak av samtlige samtaler i en periode på over et 1/2 år! Med begrunnelse om at en navn-gitt person muligens kunne komme til å bruke denne telefonen. Dette

selv om personen ikke hadde tilhørighet i denne kommunen eller noen gang hadde brukt denne telefonen. I løpet av de mange tusen minuttene med opptak av flere hundre personer, fantes ikke denne personen. I sitt forsvar sa politiet at de hadde jo taushetsplikt, og det samme hadde sivile som kom i kontakt med materialet. Men etaten er ikke nettopp lekkasjefri.

I 1996 kom Lund-kommisjonen og ga offentligheten et blikk inn i hvordan de hemmelige tjenestene jobber. Det var ikke noe vakert syn. De som var kommet i overvåkingspolitiets søkelys opplevde en massiv innsamling av opplysninger.

Innsynsutvalget var en oppfølging av Lund-kommisjonen. Som et av tre medlemmer der leste jeg gjennom åtte år (2000–2008) 3-4000 mapper der det i en lang rekke tilfeller viste seg at POT

hadde overtrådt norsk lov, for ikke å snakke om personvernet. De fleste av oss vet at det kan være fristende å berette sensitiv informasjon i lystig lag. I en del av overvåkningsmappene jeg har lest, og som har vært tilgjengelig i lukkede politisammenhenger, fantes det sensitive personopplysninger som ingenting hadde å gjøre med «forebyggende tiltak».

Den tyske grunnlovsdomstolen sier at gjennomføringen av EUs datalagringsdirektiv i sin nåværende form er i strid med Tysklands grunnlov. Domstolen krever at alle opplysninger om e-poster og telefonsamtaler som til nå er lagret med bakgrunn i loven, må slettes snarest: «Direktivet er et svært alvorlig inngrep mot personvernet».

Jeg sitter i styret for «Stopp DLD». På vårt årsmøte nylig kom vi med to velbegrunnede oppfordringer.

1. Vent på EU-evaluering. EU-kommisjonen får snart en rapport om hvorvidt DLD har gjort samfunnet tryggere, og om DLD er harmonisert med lovverket i EU-landene.

2. Spørsmålet om DLD bryter menneskerettighetene må utredes.

Ingenting tyder på at justisminister og regjering vil vente på viktige avklaringer. Min antagelse er at saken kommer til Stortinget så snart Erna Solberg har fått med seg nok Høyre-representanter i angrepet på enkeltindividenes integritet.

Terrorister ønsker å spre frykt og å undergrave vårt åpne og liberale samfunn. Hvis vi stadig innskrenker personvernet i terrorbekjempelsens navn lar vi dessverre terroristene vinne kampen. Den som er villig til å bytte noe av sin frihet mot økt sikkerhet fortjener ingen av delene!

– Send Stortinget på sommerskole

– Debatten rundt personvern og regulering av den digitale verden drives av klassisk mediepanikk og mangel på kunnskap, mener Torgeir Waterhouse, IKT-Norges direktør for internett og nye medier. Han mener vi må omdefinere vårt syn på personvern og ny teknologi, og at de folkevalgte må la markedet utvikle seg i fred.

Christoffer Torris Olsen
For dem som møter ord som fildeling, datalagring, personvern og overvåkning i dagliglivet er Waterhouse en kjent stemme. Han har en klar melding til folkevalgte. – Stortinget bør arrangere sommerskole i den digitale verden for seg selv. Moralsk panikk og frykt for endring er de kraftigste driverne for reguleringer av internett. Folkevalgte må forstå

Foto: IKT-Norge.

hele bildet, ikke bare de tabloide overskriftene, mener Waterhouse. Han og IKT-Norge er IT-næringens fremste talerør.

Næringen beskytter

Teknologiutvikling er positivt for personvernet, mener Waterhouse. – Den største trusselen

mot internett og personvern er mangel på kunnskap hos folkevalgte og regulatører. Næringen får ofte kritikk for å bruke personlig informasjon som valuta, mens skattelistede utgjør et langt større overtramp. Pålegg om overvåkning kommer fra myndigheter, samtidig som næringen har en rask utvikling av tjenester som beskytter kommunikasjon og personvern. Vi er avhengig av brukernes tillit for å eksistere, sier han. – Blogger, Facebook, Twitter og andre web 2.0-tjenester er også med på å utvide ytringsfriheten.

Tjenester som beskytter personvernet, Privacy-Enhancing Technologies (PET), kommer det mange av fremover. I næringslivet vokser datamengdene så mye at man trenger ekspertise for å håndtere det. – Det viktigste for en bedrift er deres kunder, og det skaper et marked for å beskytte data. Disse tjenestene er bare i startgropa.

– Privatpersoner vil også bruke slik teknologi i større grad. Du vil for eksempel bruke en iPad til å

være sosial og la deg underholde, men når du skal levere selvangivelse eller gå i nettbanken trår du ut i nettskyen. Tenk deg en kryptert linje til en tjeneste som setter opp en virtuell maskin for bare deg, og når du er ferdig blir maskinen slettet. Det finnes ingen spor over hva du har gjort, overvåkning og sikkerhetsfeil er satt ut av spill, og du gjør det via TVen, er spådommen. – Vi sender ofte julekort, men noen ganger bruker vi rekommantert post. Slik er det også i den digitale verden.

Barna definerer

Den neste generasjonen vil definere hva personvern er i fremtiden, ifølge Waterhouse. – Vi ser sjelden snakk om barn og internett uten at det er negativt. Det gis lite oppmerksomhet til alle de positive sidene som internett, spill og mobiltelefoner har for barn. Det bør være selvsagt at vi gir barna digital kompetanse, og forbereder de på den verden de skal vokse opp i og skape, mener Waterhouse. – Å ta teknologien vekk fra barna er som å holde de

hjemme fra skolen fordi de kan lære noe foreldrene ikke liker.

De yngste bruker nettet til å diskutere det vi voksne har vanskeligheter med. Psykiske lidelser og seksuell legning snakkes det om i åpne rom på nettet. – Noen velger anonymitet, andre er seg selv. Uansett er det positivt, og det er bare farlig når vi voksne stritter imot, mener Waterhouse.

Men det fungerer best når barna får kunnskap fra flere hold. – Skolen er et viktig verktøy. Barna lærer ikke nok om det digitale samfunnet, og vi gjør langt fra nok for å forstå annerledesheten i den nye digitale verden. Medielæren må skrives på nytt, og vi må la barna utforske internett i trygge omgivelser uten overbeskyttelse.

Selvregulering fungerer

Waterhouse mener det skapes en konsensus i næringen rundt hvilke prinsipper og rettigheter de beskytter. – Lik pressen er bevisst

sin rolle, er IKT-næringen stadig mer bevisst på at de beskytter rettighetene til sine kunder. Personlig informasjon er verdi for mange i bransjen, men det fungerer bare så lenge kundene stoler på

at de ikke går for langt. Selvfølgelig vil man trå feil i nybrottsarbeid, men det forsvarer ikke rigide reguleringer. Vi vil også klare å regulere oss selv. EuroISPA, organisasjonen for europeiske nettleverandører, har for eksempel laget en menneskerettighetsguide for leverandørene i samarbeid med Europarådet.

– Se fremover!

Waterhouse ønsker seg at verdens folkevalgte skal løfte blikket fremover. – Folkevalgte må se at det er et kjempepotensiale for å videreutvikle næring og personvern. Utfordringen er at fremtiden bryter med tradisjonell, trygg tankegang. Tenk positivt, tillat at feil skjer, selv når det er vanskelig. Paradigmeskifter er tøffe, men gir alltid enorm kunnskapsutvikling og økonomisk fremgang, sier han.

– Vi må skille mellom reelle personvernproblemer og det vi synes er ubehagelig. Hver og en av oss må definere hva som er våre grenser. Når alle er bevisst på sin selvsagte rett til å være anonym, og vet hvordan de gjør det, er mange av de grunnleggende utfordringene løst.

chris@ctolsen.no

FDP Tyskland

Eierskap er den beste beskyttelse

Personvern er et samfunnsansvar. Bedrifter, og de enkelte borgere, er forpliktet til å respektere de eksisterende verneforskriftene for informasjon, og sikre etterlevelse. Den grunnleggende regelen er at hver og en har ansvar for sine egne personopplysninger. For liberalere betyr dette at alle bør være forsiktige med sine personlige data. Alle som legger igjen sine opplysninger, for eksempel på nettet, må være klar over farene. Det som en gang legges ut

på nettet blir værende der. FDP oppfordrer alle borgere til å være forsiktige med hvordan de behandler sine personopplysninger. FDP krever også at det etableres klare betingelser for hvordan personopplysninger kan behandles.

Ingen bruk av DNA-data for bedrifter

FDP aviser konsekvent lovforslag som åpner for genetisk testing. FDP argumenterer i stedet for at forsikringsselskaper ikke skal kunne kreve DNA-data. Ved hjelp av gendiagnoser ønsker for-

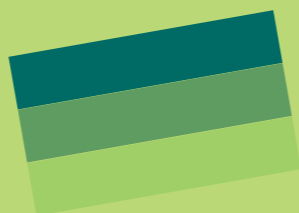
sikringsselskapene å kreve forsikringstakeren for høyere summe eller at man unngår det som anses som risikoutsatte aktiviteter. Da har vi brutt et tabu.

Personvern og geodata

Bruk av stedsopplysninger krever et klart rammeverk for å sikre at informasjon ikke kommer på avveie. Kameraer blir stadig mer detaljerte og får stadig høyere oppløsning, noe som medfører økt risiko for gjenkjenning av personer. Den FDP oppfordrer bedrifter til å iverksette alle tilgjengelige

Fra våre venner

tekniske tiltak for å anonymisere stedsdata. FDP etterlyser også en undersøkelse av lovgivningsmessige tiltak for å sette en fast ramme for hvordan og på hvilken måte og i hvilken grad stedsdata som samles inn kan lagres og brukes.

DIALOG
ABID Q. RAJA

“Kort og godt er dette en bok til å bli klokere av.”
Sten Inge Jørgensen, VG

“En bragd av Abid Q. Raja (...) *Dialog* er et av de mest oppmuntrende, konstruktive og nyanserte bidragene i integrerings-debatten som har kommet i bokform på lang tid.”
Stian Bromark, Dagsavisen

www.cappelendam.no

CAPPELEN DAMM

Retten til den siste oljen

Utvinningen av de siste oljedråpene må fordeles rettferdig. Bare ved at oljeutvinningen på norsk sokkel gradvis fases ut, kan utviklingslandene dra full nytte av oljeformuen sin.

Debatt

Jørn Stave

bistandsarbeider og medlem i Venstre

Klimamålet om to grader temperaturøkning innebærer en begrensning på klimagassutslippene og dermed også på den samlede oljeproduksjonen. Kanskje kan bare halvparten av alle kjente fossile reserver utvinnes fra nå og til evigheten. Skal de siste oljedråpene pumpes opp fra norsk sokkel eller i land som hittil ikke har nytt godt av oljeindustriens ringvirkninger?

Med bakgrunn fra bistandsbransjen, siste tre år i lutfattige Etiopia, der oljeleting ennå er på krybbebestadiet, plages jeg av slike spørsmål. Det har vært komfortabelt å vite at Norge bidrar til en mer rettferdig fordeling gjennom generøse bistandsbudsjetter. Samtidig er det et faktum at fordelingen av oljeressursene er en mye mer potent økonomisk kraft enn all verdens bistand. Statoil betaler dobbelt så mye i skatt til Angola som Norges samlede bistand til hele Afrika.

Mange ganger har jeg sett afrikanere bli blanke i øynene av drømmen om olje eller mineraler i sitt eget hjemland. Nesten like ofte har jeg vakt skuffelse ved å antyde at oljeepoken snart er over; klimaet tåler ikke stort mer og ressursene er ikke fornybare. Det som for oss la grunnlaget for vekst og velstand, er snart utenfor rekkevidde for mine afrikanske venner.

Klimaimperialisme?

Det søramerikanske landet Ecuador foreslo nylig å la deler av oljeressursene sine ligge igjen urørt i bakken. En slik offervilje har hittil gjort lite inntrykk her på berget. Det er ingenting som tyder på at søkkrike Norge lar klimatrusselen utfordre det grunnleggende prinsippet i oljepolitikken: Oljeformuen skal opp fra bakken og inn i banken, helst så fort som mulig.

Så lenge klimapolitikken bare handler om å begrense de globale utslippene, og ikke den nasjonale produksjonen, er kanskje det greit nok.

Det er et paradoks at fattige utviklingsland med påviste eller hittil ukjente oljeressurser står i fare for å miste store fremtidige inntekter som følge av internasjonal klimapolitikk.

Mesteparten av den norske oljen eksporteres og forbrennes i utlandet, og markedets logikk sier at tilbudet må tilfredsstille etterspørselen uansett hvor produksjonen foregår. Ecuadors offervilje – som egentlig er et forsøk på å bevare en nasjonalpark mot at landet betales en erstatning for tapte oljeinntekter – er fånýttes i klimasammenheng så lenge oljeproduksjonen flyttes til andre steder.

Poenget her er imidlertid ikke klimaet i seg selv, men at klimatrusselen utløser et nytt fordelingsproblem mellom fattig og rik, mellom utviklingsland som sitter på utnyttede oljeressurser og rike oljeland som Norge. Land som allerede utvinnet olje har et økonomisk og teknologisk forsprang som kan utnyttes til å pumpe opp mest mulig før klimapolitikken etter hvert gjør ytterligere produksjon ulønnsom.

Halvparten må ligge

Skribenten og aktivisten George Monbiot skrev i fjor en artikkel i The Guardian med noen enkle beregninger som viste at omtrent halvparten av de kjente fossile reservene må ligge urørte dersom de internasjonale klimamålene skal nås. Dette anslaget er selvsagt svært usikkert, og regnestykket avhenger av utviklingen innen karbonfangst og fordelingen mellom kull, olje og gass. Men det underslår likevel ikke poenget om at det finnes en øvre grense for hvor mye som kan utvinnes, og at denne grensen har fått et mer absolutt uttrykk gjennom klimakrisen.

Det er et paradoks at fattige utviklingsland med påviste eller hittil ukjente oljeressurser står i fare for å miste store fremtidige inntekter som følge av internasjonal klimapolitikk. Norge omfordeler samtidig deler av egen inntekt til å bekjempe fattigdom i de samme landene. Av 27 milliarder (olje)kroner i bistand, går om lag 210 millioner kroner til prosjektet Olje for Utvikling som hjelper utviklingslandene til å forvalte oljeformuen sin.

Katta ut av sekken

Det offisielle svaret på miljøbevegelsens sporadiske krav om oljestans har ofte vært at norsk oljeproduksjon er livsnødvendig for utviklingslandene. Disse landene trenger tilgang på billig energi, og norsk olje bidrar til trygge leveranser og lavere priser på verdensmarkedet. Norge oppfyller dermed et internasjonalt ansvar.

Det er på mange måter sant, men det er også sant at norsk oljeproduksjon spiser av det samme kakefatet som de oljeproduiserende utviklingslandene. En nedtrapping på hjemmebane vil erstattes av produksjon i andre land. Kanskje er det på tide å innrømme at et fortsatt høyt utvinningstempo på norsk sokkel kan undergrave interessene til noen av

sjon kan kompensere for mye av bortfallet av oljeinntekter – som uansett er på vei nedover.

Oljeindustrien skal dessuten konkurrere videre i internasjonale markeder. Både Statoil og norske leverandører har et godt fotfeste utenfor landets grenser, og norsk oljeindustri – med den beste og mest miljøvennlige teknologien i verden – er godt rustet til å konkurrere om internasjonale anbud og lisenser.

Økt internasjonalisering av norsk oljeindustri slår ut i økt verdiskaping og sysselsetting på hjemmebane. Men kanskje enda viktigere er det at kompetansen fra norsk oljeindustri kan brukes til å bedre teknologien og miljøstandardene i andre land og utvikle nye fornybare energikilder.

En samstemt politikk

Interessekonfliktene mellom Norge og utviklingslandene, og mellom oljepolitikken og bistanden, trer tydeligere frem i lys av klimatrusselen. Den kommende stortingsmeldingen om miljø og utvikling innbyr til en fornyet debatt om hvilke politiske konsekvenser dette bør få.

For at det skal være noen som helst logikk og rettferdighet i utviklingspolitikken, bør Venstre ta til orde for en gradvis utfasing av oljeproduksjonen på norsk sokkel. I stedet for å åpne nye områder for oljeleting, bør vi la de siste oljedråpene styrke økonomien i land der behovene er størst.

I løpet av en eventuell nedtrappingsperiode vil Statens pensjonsfond utland ha blitt så stort at det vil tilføre statsbudsjettet 200 milliarder kroner i avkastning hvert år uten å forringe grunnkapitalen. Norge er da i en unik posisjon til å føre en samstemt politikk for utvikling.

de samme utviklingslandene som vi gir bistand til?

Økonomiprofessor Kjetil Storeletten gjenåpnet nylig debatten om stans i norsk oljeutvinning. I en artikkel i Aftenposten beskriver han kontrasten mellom Norge, som har brukt oljeinntektene til offentlige investeringer og spart til fremtidige utgifter, og fattige land som Russland og Sudan, som nettopp har startet utvinningen og som fremdeles har store uløste offentlige oppgaver. Det er moralsk rett å vente med å utvinne vår resterende olje og gass, og heller la fattige land få anledning til å utvinne sine ressurser.

Norsk oljeindustri

Vi i Venstre mener at den fossile økonomien må erstattes av et lavkarbonsamfunn. I de nærmeste tiårene kan det likevel bety at norsk gassproduksjon kan få en sentral rolle i å erstatte kraftproduksjon fra mer forurensende kull. Fortsatt norsk gassproduksjon

Meningsmålinger

	Aug	Sep	Okt	Aug-okt	Mand okt	Valget 2009
Ap	26,7	27,6	29,1	2,4	52	-12
Høyre	27,3	26,9	26,1	-1,2	43	13
Frp	22,7	23,2	23,4	0,7	42	1
SV	5,6	5,7	5,4	-0,2	9	-2
Sp	5,0	5,0	4,6	-0,4	8	-3
Krf	5,2	4,3	4,4	-0,8	7	-3
V	4,6	4,5	4,1	-0,5	7	5
Rødt	1,8	1,7	1,6	-0,2	0	0
Andre	1,1	1,1	1,2	0,1	0	0

Tallene er et gjennomsnitt fra målingene i august-oktober 2010 fra Synovate, Opinion, TNS Gallup, Sentio Research Norge, Norstat, Respons, InFact og Norfakta. Kilde: aardal.info. Mandatfordeling i oktober: Opposisjonen 99, Regjeringen 69, Ap 52, H+Krf+V 57, H+Frp 85.

Kalender

Januar:

- 17. Sentralstyremøte
- 20. Fylkesnominasjonsmøte i Vestfold Venstre
- 22.-23. venstre-skolen trinn 2, Trondheim

Februar:

Fylkesårsmøter kvar helg

- 04.-06. Fylkesårsmøte i Østfold Venstre
- 05.-06. Fylkesårsmøte i Rogaland Venstre
- 04.-06. Fylkesårsmøte og nominasjonsmøte i Hordaland Venstre
- 04.-06. Fylkesårsmøte og nominasjonsmøte i Sogn og Fjordane Venstre
- 05.-06. Fylkesårsmøte og nominasjonsmøte i Troms Venstre
- 11.-12. Fylkesårsmøte i Vestfold Venstre
- 11.-12. Fylkesårsmøte i Telemark Venstre
- 11.-12. Fylkesårsmøte og nominasjonsmøte i Sør-Trøndelag Venstre
- 11.-13. Fylkesårsmøte og nominasjonsmøte i Nordland Venstre
- 12. Fylkesårsmøte i Akershus Venstre
- 12.-13. Fylkesårsmøte i Oslo Venstre
- 12.-13. Fylkesårsmøte i Oppland Venstre
- 12.-13. Fylkesårsmøte i Aust-Agder Venstre
- 12.-13. Fylkesårsmøte i Vest-Agder Venstre
- 12.-13. Fylkesårsmøte og nominasjonsmøte i Møre og Romsdal Venstre
- 19. Fylkesårsmøte og nominasjonsmøte i Finnmark Venstre
- 19.-20. Fylkesårsmøte i Hedmark Venstre
- 19.-20. Fylkesårsmøte og nominasjonsmøte i Buskerud Venstre
- 25. Sentralstyremøte
- 26. – 27. Landsstyremøte

Hold deg oppdatert

Nyhetsbrev

Venstres stortingsgruppe sender ut nyhetsbrev på epost om arbeidet i Stortinget og annet av interesse for de som vil holde seg oppdatert. Meld deg på og av her: <http://www.venstre.no/nyhetsbrev/>

Dagens mediebilde

Venstre går hver morgen gjennom avisene for deg og plukker ut de viktigste politiske nyhetene. Du kan i tillegg få en uredigert nyhetsoppsummering fra nyhetsbyrået Retriever 2 ganger i døgnet. Send epost til mediebildet@venstre.no.

Ukens medietips

Hver mandag sender Venstre ut epost med tips til leserinnlegg og mediasaker som kan brukes lokalt, i tillegg til en oversikt over hva Venstre prioriterer i Stortinget kommende uke. Send epost til medietips@venstre.no.

liberal.no – <http://liberal.no>

liberal.no er en åpen arena for alle som vil delta i debatt om og med Venstre. Alle kan enkelt opprette en egen brukerprofil og skrive innlegg. Hjelp og opplæring får du på support@liberal.no.

Venstre pluss – <http://pluss.venstre.no>

Venstre pluss er Venstres dokument- og epostserver, der du får tilgang til interndebatt, dokumenter og din egen venstre.no-epost. Brukernavn og passord står på kontingentfakturaen. Hjelp og opplæring får du på support@venstre.no

Generalsekretæren

Ordførarkandidat = suksess

Spør me lokallag med suksess om kva som er viktigaste enkeltforklaringa bak høg oppslutnad, er svaret ofte «at me hadde ein reell ordførarkandidat».

Mange fortel òg at ein godt kan verta oppfatta som eit potensielt og reelt ordførarparti sjølv om utgangspunktet kanskje ikkje tilseier det.

Eit godt døme på det siste er frå Rakkestad i Østfold. Her hadde ikkje Venstre hatt liste på fleire kommunestyreval før 2007. Med mykje pågangsmot gjekk Rakkestad V til val med eigen ordførarkandidat. Resultat: 14,9%, 4 mandat og varaordførar frå Venstre.

Endå betre, reint posisjonsmessig, gjekk det i Åsnes (Hedmark). Utan lokallag, og utan liste sidan 1950-talet vart resultatet 12,1%, 3 mandat og Venstreordførar.

Går me til meir etablerte lokallag finn me same effekten: I 2007 gjekk til dømes Grimstad V til val med ein oppslutnad på 9,4%. Med ordførarkandidat som vart oppfatta som reell, kombinert med saker som treffe og ein aktiv valkamp, vart valresultatet 16,2% og ordførarvervet.

Alle førstekandidatar er pr definisjon potensielle ordførarkandidatar. Er du førstekandidat, bør du difor først som sist vurdere om og korleis du og lokallaget kan gå fram for å få ein «ordførarkandidateffekt».

Alle me andre kan med fordel motivera og tenka saman med førstekandidaten vår. Hugs: Verken Rakkestad, Åsnes eller Grimstad var sikre på suksess før valet. Dei hadde vilje, tru og ein plan, stod fast på den, og lukkast. Verre er det ikkje.

Verken Rakkestad, Åsnes eller Grimstad var sikre på suksess før valet. Dei hadde vilje, tru og ein plan, stod fast på den, og lukkast. Verre er det ikkje.

Sandsmark vant kampen om Østfold

21 år unge Per Magnus Finnanger Sandsmark vant den spennende dragkampen om førsteplassen i Østfold. Nær halvparten av fylkeslagene har nå listene klare.

Per Magnus Finnanger Sandsmark fra Halden var innstilt fra nominasjonskomiteen i Østfold Venstre, men ble utfordret av Sindre Westerlund Mork fra Moss. De 27 stemmeberettigede på nominasjonsmøtet delte seg i to, og ga førsteplassen til Finnanger Sandsmark med bare én stemmes overvekt.

Mork utfordret så Britt Fladmark Holta fra Eidsberg, som var innstilt på andreplassen. Møtet delte seg nok en gang i to, men denne gang vant Mork dragkampen – også her med én stemmes overvekt. Holta fikk tredjeplassen på fylkestingslista.

Strid i Nord-Trøndelag

Også i Nord-Trøndelag var det hard kamp om plassene. André Skjelstad fra Verran vant kampvoteringen om førsteplassen mot Anniken Kjær Haraldsen fra Levanger med 26 mot 20 stemmer, noe som førte til at Kjær Haraldsen, som var innstilt fra nominasjonskomiteen til andreplassen, trakk seg fra lista. Det samme gjorde Trond Prytz fra Namsos, som var foreslått på tredjeplass. I stedet ble Marita Ramberg Røthe fra Steinkjer og Trond Sandnes fra Nærøy supplert inn på de to plasseringene, selv om begge måtte leve med mange blanke stemmer i møtesalen.

Solli i Akershus, Elvestuen i Oslo

I Akershus var det kamp om flere av plassene, men topplasseringen gikk enstemmig til Inge Solli fra Nittedal, som i dag har vervet som fylkesvaraordfører. På plassene bak følger Solveig Schytz fra Ås

og Siri Engeseth fra Bærum.

Heller ikke i Oslo var det store overraskelser på topplasseringene. Venstre har i dag fem representanter i bystyret, men nominasjonskomiteen hadde likevel valgt å innstille på bare fire kumulerte, et forslag som ble bifalt av nominasjonsmøtet. Ola Elvestuen, Toril Berge, Odd Einar Dørum og Guro Fjellanger bekler de fire topplasseringene, med Dørum som erklært ordførerkandidat.

Ringnes i Hedmark, Brenna i Oppland

Heller ikke i Hedmark og Oppland ble det store endringer på nominasjonskomiteenes forslag. I Hedmark ble Erik Ringnes fra Stange nominert til førsteplassen, mens sambygding Mirjam Engelsjord fikk andreplassen. Tredjeplassen gikk til Stein Hoset fra Alvdal.

Oppland Venstre valgte Eivind Brenna fra Vestre Slidre som toppkandidat, etterfulgt av Sanna Sarromaa fra Lillehammer og Ketil Kjenseth fra Gjøvik.

Løchstøer og Solum Larsen

I Telemark ble Johan Tønnes Løchstøer fra Kragerø nominert til førsteplassen på fylkestingslista. Andreplassen gikk til Olav Kaasland fra Bø, mens Solfrid Rui Slettebakken fra Kragerø måtte gjennom en kampvotering før tredjeplassen var hennes.

I Rogaland gikk topplassen til Helge Solum Larsen fra Stavanger. Han får selskap på toppen av Gro Skartveit fra Finnøy, etterfulgt av Svein Abrahamsen fra Hauge-sund.

Per Magnus Finnanger Sandsmark er toppkandidat i Østfold. Foto: Fredrik Varfjell, Halden Arbeiderblad.

Ung topp i Bergen

I forrige Liberal fortalte vi om Bergen Venstres kandidatpresentasjoner, og også her er lista nå klar. 32 år gamle Julie Andersland fikk førsteplassen, og har med seg fire andre forhåndskumulerte kandidater i valgkampen neste år – Erlend Horn, Anders Skoglund, Åsta Årøen og Idun K. Bortne. Hans-Carl Tveit forsvinner dermed trolig ut av bystyret etter mange år i Bergens-politikken. Venstre har i

André Skjelstad – omstridt førstekandidat i Nord-Trøndelag.

dag fire representanter i bystyret.

Mer over jul

Resten av fylkene avholder sine nominasjonsmøter over nyttår. Unntakene er de to Agder-fylkene, som begge avholdt sine møter rett etter at dette nummeret av Liberal gikk i trykk. Sjekk austagder.venstre.no og vestagder.venstre.no for å få med deg resultatene.

Julie Andersland er førstekandidat i Bergen. Foto: Mads Munthe-Kaas.

– Feilslått vridning av luftfartsavgifter

Samferdselsdepartementet går inn for å endre på avgiftene knyttet til drift av norsk lufthavner. Det vil slå svært uheldig ut i Nord-Norge, mener Nordland Venstre.

Styret i Nordland Venstre sier seg enig med administrerende direktør Lars Kobberstad i Widerøe, når han sier: «Poenget med dette forslaget nå, det er at staten går ut og øker avgiftene på innenlands-

rutene, særlig i Nord-Norge, og prioriterer faktisk utenlandsreisende, for der går avgiftene noe ned!»

Selskapet vurderer nå alle sine kommersielle ruteflyginger til og

fra en rekke steder i Nord-Norge. Dette kan etter Nordland Venstres syn gi svært uheldige utslag.

– Widerøe sine ruter i nord er, i motsetning til en mengde av avgangen fra Oslo til utlandet, ikke

et ferie og fritidstilbud, men et helt nødvendig transportmiddel, sier Nordland Venstre i en uttalelse.

– Skal næringsliv og det offentlige kunne fungere i Nord-Norge på en måte som står i stil med 2010, ikke 1970, må flytilbudet opprettholdes. Og heller styrkes. Ikke svekkes gjennom det som nå ligger an til å skje med denne vridningen av avgifter.

Kraftkrise eller priskrise?

Jon Gunnes utfordrer regjeringen til å komme opp med løsninger som sørger for tilstrekkelig kraftforsyning til Midt-Norge.

– Vi må sikre nok kraft til Midt-Norge slik at det ikke blir kraftkrise. Dette gjør vi med ved lavere forbruk, gjenvinning av spillvarme, mer vannbåren varme og nybygging av fornybar energi som vindkraft og småskala vannkraft. Men alt dette krever høy pris på kraft, fordi det ellers er ulønnsomme investeringer. Gasskraftverk er alt for dyrt. Jeg tror ikke noen industri er villig til å betale gasskraft med CO2-rensing, sier Jon Gunnes, kommunalråd for Venstre i Trondheim med bakgrunn fra kraftbransjen.

Overskudd av kraft i Norge og Norden

– Det er ingen kraftkrise i Norge og Norden. Store overskudd i de fleste år er forventet, men det vil svinge kraftig fordi vi har så mye vannkraft og for dårlig ledningsnett mellom landsdelene og til utlandet. I store deler av året har Midt-Norge høyere pris enn Østlandet. Vi har ofte den samme prisen som Sverige, men Østlandet har jevnt over den laveste prisen

i hele Norden. Det er prissystemet på den nordiske kraftbørsen som er skyld i dette. Så snart det blir for trangt på ledningsnettet inn til Midt-Norge, må man lokke frem mer produksjon som er priset høyere. Det er vannkraftverkene – vi har nesten bare vannkraft i Midt-Norge – som blir priset etter hvilke forventninger man har på prisscenarioene inn i fremtiden. Det betyr: hvis Midt-Norge ligger i et eget prisområde så er det de midtnorske aktørene som NTE og Trønderenergi som bestemmer at vi skal ha høyere pris enn Østlandet! Nå er det ikke så ofte vi ligger helt alene i et prisområde, men vi skal huske på at prisforlangende på siste MW produsert kraft bestemmer prisen for all kraft som er omsatt i prisområdet, sier Gunnes.

Kraftbørsen nødvendig for å sikre utveksling av kraft

– Den nordiske kraftbørsen er unik og et fantastisk redskap for å utveksle kraft mellom landene og landsdelene. Den sikrer forbru-

keren billigst mulig kraft selv om den produseres i Russland, Danmark eller Nidelva. Men vi skal være klar over at alle produsenter som har lavere prising enn gjeldende pris tjener masse penger. Midtnorske produsenter er ikke så veldig lei seg når de tjener masse penger på høy prising av svensk oljekondenskraft, sier Gunnes, og fortsetter:

– I et ideelt marked kan det ikke finnes tekniske begrensninger som hindrer fri flyt. I dag eksisterer det slike tekniske begrensninger mellom Sør-Norge og Midt-Norge. Det er en skam at vi ikke får gjort noe med dette før tidligst i 2015. Da først får vi bygd ut et ledningsnett som tåler fri flyt. Fem år med unntakstilstand er ikke holdbart. Energiministeren kan gå inn og si

til Statnett at de må jevne ut prisene mellom Sør- og Midt-Norge ved hjelp av sin nettaggift. Det betyr at Sør-Norge får litt høyere pris og Midt-Norge litt lavere pris og alle blir behandlet likt. Slik gjør de det mellom landsdelene i Sverige. Dette kan ikke være en varig ordning, men en midlertidig ordning for å rette opp skadene ved og ikke bygge ut linjenettet i Norge i tide.

Lite parti – store tankar?

Vi treng å ta nokre store debattar, også i Noreg.

I haust har mange debattar rulla og gått i norsk media. Debattar om alt frå eit tv-program om seksualundervisning, via privatlivet til prestar i statskyrkja og i det

Foto: Mathias Fischer.

siste til oppdeling av foreldrepermisjon. Etter ein slik haust er det fristande å sitere idéhistorikar Kjetil Jakobsen, som i Morgenbladet for nokre år sidan tok eit kraftig oppgjær med det norske politiske ordskiftet: «Motviljen mot å tre inn i dagens globaliserte virkelighet er så sterk i Norge, at vi snart kan bli et land hvor man bare er opptatt av familiepolitikk».

Eg trur diverre vi må gje Jakobsen mykje rett. Noreg er ein del av ei globalisert verd, og ikkje minst: Eit samla Europa. Dei største og viktigaste debattane skjer ikkje lenger i nasjonale parlament, men på møte i Europaparlamentet, i WTO eller i G20.

I løpet av hausten har eg og vore heldig å få reise mykje rundt i Europa for å treffe Unge Venstre sine liberale samarbeidspartnarar. I EU og andre fora går det no føre seg store og viktige debattar om pengepolitikk, om arbeidskraftmobilitet, og om klimakrisa. Få eller ingen av desse debattane har norske deltakarar, og endå færre får merksemd i norsk media. Det er synd, for eg trur det er mykje vi nordmenn kan bidra med på den internasjonale arena. Noreg er bunde av ei rekke in-

ternasjonale traktatar, og øvst i bunken ligg sjølvsagt den viktige EØS-avtalen. Det er bra, for som eit lite land er vi heilt avhengige av eit godt, forpliktande samarbeid med våre naboar. Det som derimot er mindre bra, er at vi som nasjon har kollektivt bestemt oss for å ikkje spele ei rolle i verda – for å ikkje påverke vår felles framtid.

Vi treng å ta nokre store debattar, også i Noreg. Vi kan ikkje påverke overalt, men vi bør i det minste nytte dei mogleighetene vi faktisk har – også innanfor EU-systemet. Ein tidlegare Venstreleiar sa ein gong at «også små parti bør tenkje store tankar». Eg håpar Venstre og Unge Venstre kan vere med på å løfte den norske politiske debatten opp til eit nivå der vi diskuterer dei verkeleg viktige spørsmåla i det 21. århundre. Unge Venstre tok på sitt landsmøte opp viktige spørsmål som Noreg sitt tilhøve til EU etter gjennomføringa av EØS-avtalen, og korleis ei liberalisering av verdshandelen kan løfte u-land ut av fattigdom. Det kan vere ein god stad å byrje.

Sveinung Rotevatn
leiar i Unge Venstre

Sommerleir

Tromøya, 30. juli-4. august
Årets liberale høydepunkt. Sol, sommer og politikk. Et must for alle UV-medlemmer!

Valgkampseminar

Oslo, 24.-26. juni
Vi samler styrkene og lader opp til valgseier i september. Debattrening, politisk skoling m.m.

Kalender:

Kick-off!

Oslo, 28.-30. januar
Få en knallstart på det politiske året med Unge Venstre-venner fra hele landet. Påmeldingsinformasjon kommer.

Rekordstort landsmøte

Hele 150 liberale ungdommer fra hele landet var samlet til Unge Venstres landsmøte i Bergen 15.-17. oktober.

Der diskuterte de politikk, valgte ny ledelse, avholdt rekordstor dyrevernasjon og vedtok ny politisk plattform.

– Med vår nye politiske plattform blir vi tydeligere på skole og kultur. Dette er viktige områder for ungdom, og det er helt nødvendig at vi som et liberalt ungdomsparti presser på for et løft for kunnskapsskolen og det frie kulturlivet, sier nyvalgt leder i Unge Venstre, Sveinung Rotevatn. Han tar over roret etter at Anne Solsvik har styrt skuta i tre år.

– Jeg er utrolig stolt av å gå av som leder på et rekordstort landsmøte der utrolig mange nye stod opp for det de mente og argumenterte på talerstolen. Det kommer mange nye talenter fra Unge Venstre i fremtiden også,

sier Anne Solsvik.

En av de som var helt nye på landsmøtet var Sindre Palmberg fra Svolvær i Lofoten. – Det er utrolig gøy å være sammen med liberale ungdommer, diskutere politikk og ha det gøy hele døgnet, sier Palmberg som gleder seg til kick-off i januar og valgkampseminar i juni.

– For meg er det viktigste at Norge er en del av verden. Skal vi skape fred og løse klimaproblemene trenger vi overnasjonale løsninger. Samtidig må vi være realister. Derfor er jeg glad for at vi vedtok en uttalelse om hvordan Norge må forholde seg til EØS-avtalen etter at Lisboatraktaten kom på plass, sier en engasjert Palmberg.

Landsmøtet vedtok også uttalelsen «Bistand og handel for utvikling». Unge Venstre vil stå på for at Norge endrer posisjon i Verdens Handelsorganisasjon fra å beskytte de rike landene sine interesser, til å kjempe for utviklingslands tilgang til verdensmarkedet. – Jeg er stolt av å være med i et ungdomsparti som skal redde verden, og ha det gøy mens vi gjør det, avslutter Unge Venstre-leder Sveinung Rotevatn.

UV-seier i Beirut

Etter forslag fra Unge Venstre vedtok generalforsamlingen i IFLRY en resolusjon som i sterke ordelag kritiserer Marokkos voldelige okkupasjon av Vest-Sahara.

Unge Venstre var godt representert og satte sitt preg på møtet da IFLRY (International Federation of Liberal Youth) møttes til generalforsamling i Beirut 19.-21. november.

– Unge liberalere fra hele verden har nå stilt seg bak krav om at Marokko må følge sine internasjonale menneskerettighetsforpliktelser, tillate full ytringsfrihet og pressefrihet, og gjennomføre en folkeavstemning om Vest-Saharas fremtidige status, sier leder i Unge Venstre, Sveinung Rotevatn.

Resolusjonen var foranlediget av Marokkos blodige fremferd mot fredelige demonstranter i begynnelsen av november, og ble til slutt etter mye debatt vedtatt med et overveldende flertall.

Det ble også vedtatt en rekke

andre resolusjoner, blant annet om en fredelig løsning i Israel-Palestina-konflikten, mot Hugo Chavez' diktatur i Venezuela, for økt internasjonal innsats mot global oppvarming og mot dødsstraff i Libanon.

Generalforsamlingen samlet over 100 liberalere fra fem verdensdeler. I tillegg til Sveinung Rotevatn deltok også generalsekretær Boye Bjerkholt og internasjonal leder Andreas Skjæret fra Unge Venstre. Tidligere internasjonal leder i Unge Venstre, Naomi Ichihara Røkkum, var også tilstede i egenskap av sin posisjon som visepresident i IFLRY.

Det var suppleringsvalg på hele tre av de syv posisjonene i IFLRYs sentralstyre. Thomas Leys fra Belgia ble valgt til ny leder.

Bli med på å løfte Unge Venstre inn i valgkampåret! Betal kontingenten for 2010 ved å sende «UV (mellomrom) ditt navn» til 2440.

Unge Venstres sentralstyre 2010-2011

Leder: **Sveinung Rotevatn** (23), Sogn og Fjordane
1. nestleder: **Haakon Riekeles** (23), Oslo
2. nestleder: **Daniel Heggelid-Rugaas** (23), Oslo
Internasjonal leder: **Andreas Skjæret** (20), Hedmark
Per Magnus Finnanger Sandsmark (21), Østfold
Hanne Kvilhaugsvik (21), Hordaland
Mathias Bratz Queseth (19), Hordaland
Boel Alexandra Kvam (20), Sør-Trøndelag
Ingvild Wethrus Thorsvik (19), Vest-Agder
1. vara: **Kathrine Næss Hald** (19), Vest-Agder
2. vara: **Runar B. Mæland** (22), Hordaland
3. vara: **Ida Johanne Bohmann** (20), Østfold
4. vara: **Johanne Stemre** (26), Oslo

B-BLAD
Retur:
Venstres Hovedorg.
Møllergt 16 0179
OSLO

Venstre inn i EU!

– Målet er å øke kunnskapen i Venstre om hva som rører seg i EU, samtidig som vi har mulighet til å påvirke og spille inn norske Venstre-synspunkter tidlig i prosessene, sier Bodil Agasøster, nyvalgt leder i Venstres lokallag i Brussel.

Thomas Havro Hansen

Den belgiske hovedstaden fikk sitt eget Venstre-lag allerede i fjor sommer, med Tore Myhre som første leder. Midt i november i år var det tid for nytt årsmøte, der Terje Breivik, generalsekretær i Venstre, og Olle Schmidt, EU-parlamentariker for Folkpartiet i Sverige, var gjester.

Variert kompetanse

– Vi sitter på mye og variert kompetanse, så vi har veldig interessante møter, sier Agasøster, som selv jobber for Stavangerregionens Europakontor. – Noen var medlemmer i Venstre før de flyttet hit, andre har blitt aktive se-

ner. Medlemmene våre har både norske og utenlandske arbeidsgivere, og vet mye om hvordan dette systemet fungerer for norske aktører.

Nå skal kompetansen brukes til å fremme liberal politikk i Europa. Brussel Venstre jobber for å etablere nær kontakt med ALDE, den liberale grupperingen i Europaparlamentet. – Det gir oss en mulighet til å påvirke før beslutningene i partigruppene er tatt, sier Agasøster.

Til landsmøtet

I dag består kretsen av et tyvetalls Venstre-sympatisører. – Vi holder nå på med en prosess

hvor vi organiserer oss som et ordentlig lokallag, sier Agasøster. Som et hvilket som helst annet Venstre-lokallag har de fastsatt en medlemskontingent – en to-

talsum på €40. Og til våren får de én observatørplass på Venstres landsmøte.

thomas@liberal.no

Bodil Agasøster er nyvalgt leder i Brussel Venstre.

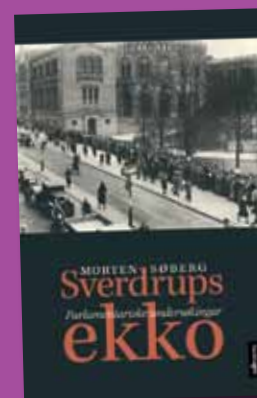
MORTEN SØBERG *Sverdrups ekko*

Parlamentariske
undersøkingar

kr 299,-

”Morten Søberg bringer et nytt refleksjonsnivå til den politiske debatten.”
Dag Eivind Undheim Larsen, Klassekampen

”Alt reflektert, informert, velargumentert.”
Pål H. Bakka, Dag og Tid

Samlaget